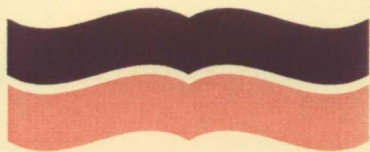




Vaertlinck *contact*

Tijdschrift van de genealogische en heemkundige kring Vaertlinck vzw Willebroek





Vaertlinck *contact*



Op de cover

Dit gezellige beeld uit 1894 toont een schip van het type 'baquet de Charleroi' met een fiere schipper op het dek en links onder in beeld de schippersvrouw met kindje in het luik van de zogenaamde 'roef'. De roef was gemiddeld drie op twee meter... en daar moest gans de familie in leven! Op de achtergrond zien we behalve de toren van de Sint Niklaaskerk en de restanten van het vroegere kasteel van Willebroek ook een deel van de ranke bomenrij die de Groene Laan haar naam gaf (collectie Eric Van Winghe).

Tijdschrift van de genealogische en heemkundige kring Vaertlinck vzw Willebroek

Abonnement: 16 euro door storting op ondervermeld rekeningnummer
Afzonderlijke nummers: 5 euro

ISSN 1782-2785

Secretariaat

p.a. René Pattyn | Molenweg 24 | B-2830 Willebroek

Contact

tel. 03-886 92 44 | vaertlinck@telenet.be | www.vaertlinck.be

Praktische gegevens

Ondernemingsnummer 881 351 205
IBAN BE88-0682-3183-1441 | BIC GKCCBEBB
Erkende culturele vereniging Willebroek: culwo83

De vereniging staat los van alle filosofische en ideologische strekkingen

Bestuursleden

Gust Van Auwenis (Voorzitter) | Dendermondsestwg. 204 | B-2830 Willebroek | tel. 03 886 85 54
René Pattyn (Secretaris) | Molenweg 24 | B-2830 Willebroek | tel. 03-886 92 44
Guido Van Humbeeck (Penningmeester) | Jozef Wautersstraat 125-1 | B-2830 Willebroek | tel. 03-886 04 75
Leon Bernaerts (Bestuurslid) | Eikenstraat 20 | B-2840 Reet | tel. 03-888 21 83
Flor Cools (Bestuurslid) | Vijvershof 2 | B-2830 Willebroek | tel. 03-886 69 98
Gary Mantiers (Bestuurslid) | Groene Laan 38-3B | B-2830 Willebroek | tel. 03-886 65 26
Jan Peeters (Bestuurslid) | Neerlichter 15 | B-2870 Breendonk | tel. 0477-62 69 84
Kevin Polfliet (Bestuurslid) | Sint-Janskerkhof 3 | B-2800 Mechelen | tel. 0484-91 69 84
Silvain Spaepen (Bestuurslid) | Geuzenstraat 17 | B-2830 Willebroek | tel. 03-886 59 75
Eric Van Winghe (Bestuurslid) | Mispelweg 41 | B-2830 Willebroek | tel. 0497-36 64 75

Vaertlinck vzw is lid van



Koninklijke Vereniging voor Natuur- & Stedenschoon vzw



Geachte mevrouw,

Geachte heer,

Wat hebben wij toch een prachtige en zonnige lente gehad.

Mens, plant en dier hebben hiervan uitermate kunnen genieten. Het blijkt, volgens de meteorologische diensten, dat er nog nooit zoveel uren zonneshijn geweest zijn sedert de weernotities. Het bleek precies alsof wij in volle zomertijd geleefd hebben.

De lente anno 2011 zal door velen niet vlug vergeten worden.



Vooraf ook wij zullen dit niet doen want wij mochten ons verheugen met het in gebruik nemen van onze vaste stek, ons vast lokaal in het “Centrum J. Van Winghe” in de Capt. Trippstraat in Willebroek zelf.

Jaren lang zijn wij op zoek geweest om een geschikt onderdak te vinden. En ... ja hoor, de volhouder wint!

Wij hebben de gelegenheid te baat genomen om een overeenkomst te sluiten met het gemeentebestuur van Willebroek waarbij wij niet alleen ons eigen archief kunnen beheren maar ook ons steentje kunnen bijdragen om de gemeentelijke archieven te bewerken en open te stellen voor het grote publiek.

Wij willen hiervoor het gemeentebestuur van Willebroek oprecht danken.

(Verder in dit tijdschrift worden alle gegevens zoals plaats, datum en uurregeling duidelijk uiteen- gezet).

Wij van onze kant zullen, met onze 20-jarige ervaring, het heemkundig erfgoed en de genealogische gegevens met de meeste zorg behandelen.

Hopelijk vinden velen van binnen en buiten Willebroek de weg naar onze archieven om enerzijds Willebroek en omgeving nog beter te leren kennen alsmede het opstellen van een familiegeschiedenis (stamboom) te vergemakkelijken.

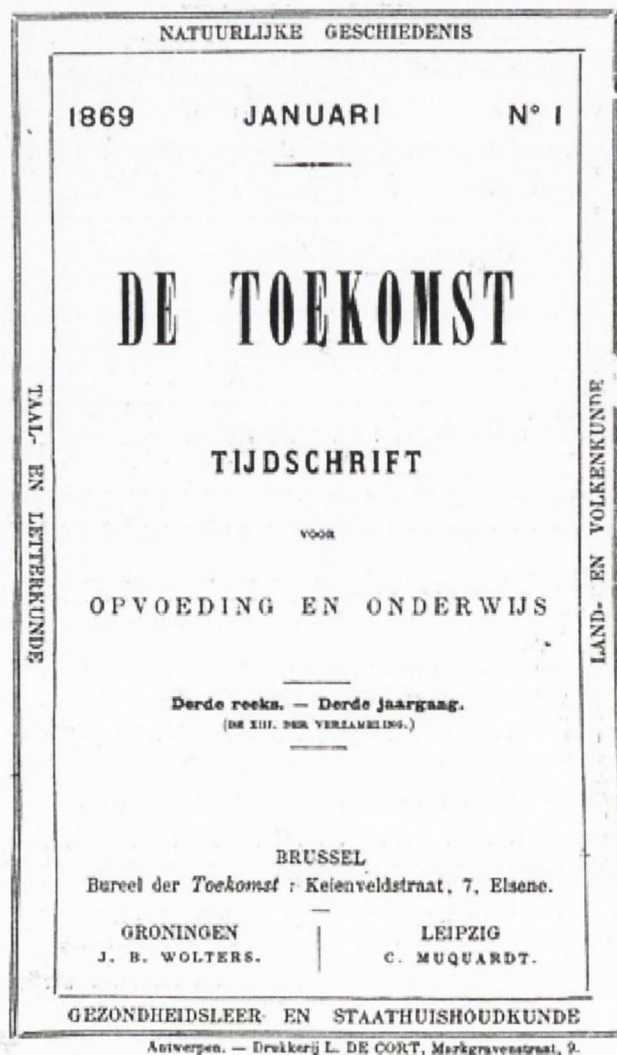
Met onze beste groeten waarbij tevens op onze hulp mag gerekend worden.

Het bestuur

In de schatkamer van oude documenten vonden we onderhavige brochure, een beroepsblad voor Nederlandstalige onderwijzers uit 1869, dat op op het eerste zicht niets te maken had met ons werkterrein, tzt onze gemeente Groot-Willebroek en de aansluitende regio, bij nadere lezing bleek er echter een pracht reisverhaal, van een toenmalige onderwijzer in te zitten die per diligence en te voet onze streek en ons dorp bezocht. En dit vanuit de grootstad Antwerpen. We laten hieronder een deel van zijn reisverslag volgen tot hij de Rupel oversteekt langs de vroegere tolbrug Wwe Van Enschoot te Klein Willebroek. We hebben er een aantal afbeeldingen bijgevoegd om het verhaal wat op te fleuren. Zijn gebruikte schrijftaal is werkelijk de moeite om te lezen, veel plezier met het volgen van de dagreis van dhr .
G.Hagens

Uit

“De toekomst”



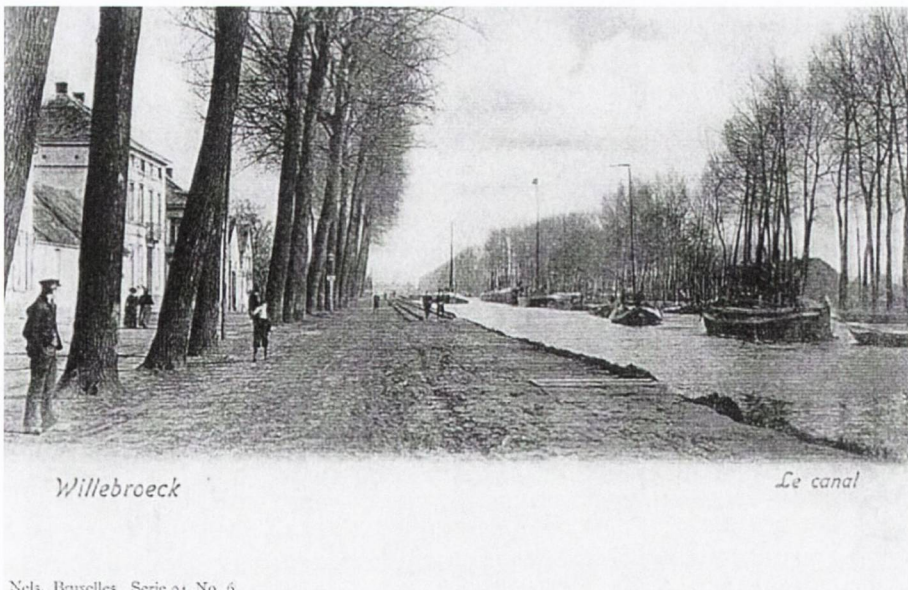
AANVANKELIJK ONDERWIJS IN DE AARDRIJKSKUNDE.

EENE KORTE REIS NAAR KLEIN-BRABANT.



We bevinden ons nu op de groote baan van *Dendermonde* naar *Mechelen*.

Nog een weinig oostwaarts voortgegaan, dan komen we aan eenen anderen weg, die langs *Willebroeck* naar *Boom* loopt.



Maar wat mag dat voor een water zijn, dat naast dezen weg heenvliet? Dat is de Brusselse of Willebroeckse vaart, die den Rupel met *Brussel*, de hoofdstad onzes lands, in gemeenschap brengt.



Ge herinnert u zeker wel, dat we op ons eerste uitstapje door de *Kempen* nog eene andere vaart gezien hebben? Later zal ik u iets van die beide vaarten vertellen.

Ziet nu eens naar den overkant der vaart. Daar ligt het dorp *Blaasveld*. Een zonderlinge naam, niet waar? Hij komt voort van *Blaarsveld*, dat zooveel wil zeggen een *veld met bladeren bedekt*. Nu zoudt ge zeker ook gaarne weten, waar al die bladeren vandaan waren gekomen? Hooft dan : Die landstreek bestaat nu nog gedeeltelijk uit bosschen, gedeeltelijk uit weiden met vele moerassen en vijvers doorsneden.

Hierom wordt ze gewoonlijk *het groote broek* genaamd. Weleer waren hier veel meer bosschen dan thans. Wanneer dan in het najaar de bladeren van de boomen vielen en door den wind werden voortgezweept, dan waren die natte gronden soms geheel met bladeren bedekt, zoo dat men toen met recht deze streek *Blaarsveld* mocht heeten.

Nu gaan we het dorp *Willebroeck* in oogenschouw nemen. Zooals ge ziet, staan de meeste huizen aan den westkant der vaart. Aan den oostkant is slechts eene rij huizen van aan de sluis van Groot-Willebroeck tot aan Blaasveld. Ik zeg *Groot Willebroeck*, omdat er ook een *Klein-Willebroeck* is, waar we straks zullen aankomen. Willebroeck is eene zeer belangrijke gemeente.



De inwoners houden zich voornamelijk met den landbouw bezig, ofschoon er ook zijn, die de gewone bedrijven uitoefenen. Er is hier ook eene scheepstimmerwerf voor kleine vaartuigen. Verder drijft men er handel in boter, vlas, vruchten en graan.

Als men die menigte huizen van Willebroeck beziet en al die welbebouwde akkers en die vette weilanden langsheen den steenweg, dan moet men bekennen, dat deze gemeente, moest ze nu eerst eenen naam krijgen, niet meer *Wildebroek (Willebroeck)* zou genoemd worden.



Hier tegen den Rupel is *Klein-Willebroeck*. Er heerscht hier veel bedrijvigheid door het laden en lossen van kalksteen, kolen en andere waren, die in schuiten langs den Rupel of de vaart aangebracht of weggevoerd worden.



En daar is *nu de brug van Boom* zooals men ze gewoonlijk noemt. Zij is de langste en tevens eene der schoonste onzes lands. Willen we ze eens afstappen, zoo weten we meteen hoe breed de Rupel vóór Boom wel is driehonderd vijftig stappen gaans, dat maakt nagenoeg tweehonderdvijftig meters. Deze brug is eene zeer gemakkelijke gemeenschap voor de inwoners van Willebroeck en Boom. Eer zij bestond moesten die menschen met eenen boot overzetten telkens als ze zich van het eene dorp naar het andere wilden begeven.

Nu bevinden we ons op het grondgebied van *Boom*. We gaan recht vóór ons het dorp binnen, slaan dan links af de straat in en komen zoo op de groote baan. Omdat deze weg naar Antwerpen leidt, wordt hij *Antwerpsche steenweg* genoemd. Dat ziet er hier waarlijk al ruim zoo schoon uit als in menige stad. En ziet eens hoe lief de kasseiing hier is ! Dat hebben we nog nergens zoo schoon aangetroffen. Bijna voor elk voornaam huis heeft men met witte kasseikens allerlei regelmatige figuren ingelegd. Men zou haast zeggen, dat hier en daar een schoon tapijt uitgespreid ligt.

Het is nog tien minuten vóór vijven, we zullen ons moeten haasten of wekomen de diligence te laat. We trekken daarom naar den Antwerpschen steenweg, daar zullen we ze «aantreffen. Ziet ge 't, de paarden zijn al ingespannen ! Koetsier, we zijn van ons woord. we rijden mee huiswáarts.

Vermits we nog een oogenblikken over hebben, kunnen we in de afspanning om een pintje *Boomschen Faro* vragen, en eens proeven of hij wel zijnen goeden naam verdient. Het zal met dit bier al gaan gelijk met alle andere : den eenen keer al wat beter dan den anderen. « Alle baksels en alle brouwsels zijn niet altijd even goed, »

De diligence houdt stil. We zijn te *Aartselaar*.



We zullen hier niet afstappen, want er is niets bijzonders te zien. Men zou haast zeggen, dat de koetsier het weet, dat we gaarne zouden te huis zijn, want hij is al terug op zijnen voortrein geklommen en geeft het teeken tot het vertrek.

We schommelen weer voort. Dat deze omstreken zeer vruchtbaar zijn, getuigen de pachthoven, die we langs weerskanten des steenwegs bemerken.

Men is het niet eens over de beteekenis van den naam *Aartselaar*. Sommigen beweren, dat hij beteekent *weiland van Aart of Arnold*. Anderen zijn van gevoelen, dat hij wil zeggen *weiland tusschen de bebouwde aarde*.

Daar komen we aan *Wilrijk*. Dit dorp hebben we reeds vroeger bezocht. We zijn nu dicht bij huis. Aanstands komen we op denzelfden steenweg langs waar we vertrokken zijn. Ziet, daar is *het Spielen* ditmaal aan onzen linkerkant. We rijden langs de Boomsche poort de stad binnen. Aan de *Nijverheidslei* stappen we de diligence af en wandelen ieder naar zijn huis.

Antwerpen. G. HAEGENS. 1869

Bewerking E. Van Winghe

OORLOGSSLACHTOFFERS 1914 - 1918

OVERGEBRACHT UIT PUURS NAAR DE WOONPLAATSEN EN NAAR DE MILITAIRE BEGRAAFPLAATS VAN WILLEBROEK

Op 24 augustus 1914 had er tussen Belgische en Duitse eenheden een treffen plaats te Imde-Wolvertem waarbij meerdere doden en gewonden vielen.

Gewonden werden overgebracht naar ondermeer de gasthuizen van Puurs, Ruisbroek (het oud-gasthuis) en Bornem. Sommige soldaten waren zodanig verwond dat ze hun verwondingen niet overleefden en ter plaatse begraven werden op de toenmalige kerkhoven. In Puurs en in Ruisbroek was dat nog letterlijk bij de kerk.

In 1922 - '23 en '24 werden de overleden militairen ontgraven en overgebracht naar de woon- of geboorteplaatsen. Ofwel als de familie daar niet voor te vinden was, naar de gemeentelijke begraafplaats van Willebroek, waar een deel werd ingenomen als militaire begraafplaats.

De ontgraven militairen van Puurs werden in volgorde van overlijden als volgt overgebracht:

Paul Joseph BERNIER ° te Angre op 21/9/1893, student en wonende te Wiers-Callenelle. Zoon van Melchior Bernier en van Flore Denis. Soldaat bij het 3de Jagers te voet en + te Puurs op 25 augustus. BS - overlijdensregister Puurs 1914 / 73. Het overlijden werd aangegeven door Urbain Norga, foerier. Zijn overlijden staat als volgt vermeld in het parochiaal begrafenisboek, nr. 46: Die 25 Aug. obiit et die 26 sepultus est Paulus Bernier, natus (comovans) in Wiers, propre Peruwelz (in Hannonia), miles exercitus Belgici, tempore Belli vulneratus. (soldaat in het Belgisch leger, gewond in oorlogstijd) A. Raeymaeckers P.D. Paul Bernier werd in Puurs ontgraven en herbegraven te Angre op 15 april 1922.

Leopold Gustaaf VAN BUTSELE ° te Ronse op 22/8/1891. Zoon van Gustaaf Van Butsele en van Celina Stichelbaut. Soldaat van de klas 1911 bij het 3de Jagers te voet, 2de Bon. 4de Cie. nr. 52919 en + te Puurs op 27 augustus. BS 1914 / 74, aangegeven door Urbain Norga; Par. nr. 47: Leopoldus Gustavus Van Butsele - 26 aug. obiit, 27 sepulta est. Op het doodsprentje: Gestorven in het Burgerlijk Hospitaal van Puers - Ridder der Leopold II Orde met Palm / Oorlogskruis met Palm / Herinneringsmedalie / Overwinningsmedalie. Is herbegraven te Ronse op 22/11/1924.

Charles Jules Alois DEMETS ° te Moen-Heestert (West-Vlaanderen) op 20/9/1886, zoon van Jean Henri Demets en van Marie Emma Constance De Raedt, echtgenoot van Joanna Maria De Vries, vader van een kind van 2 jaar en woonachtig te Elsene. Soldaat van het jaar 1906 bij het 3de Jagers te voet, nr. 127/50505 en + te Puurs op 28 augustus in het gesticht der Patronage, Dorp nr. 247. Werd aangegeven door soldaat Joseph Van der Donck BS 1914 / 75; heringeschreven 1923 / 31 op 12 mei; Par. nr. 48: Die 28 Aug. obiit et die 29 sepultus est Aloysius De Mets miles tempore belli contra Germanos vulneratus (soldaat in oorlogstijd tegen de Duitsers gewond). Zijn stoffelijk overschot werd niet meer weergevonden.

René Jan VANDERMAELEN ° te Poesele (West-Vlaanderen) op 28/5/1886, zoon van Hippolyte Vandermaelen en van Emma Van Oost, echtgenoot van Zulma De Loof, wonende te Sint-Gillis-Brussel, vader van René (1908) en Maria (1909). Soldaat bij het 1ste Linierement, 1ste Bon. 3de Cie. nr. 53148; + te Puurs op 29 augustus en aangegeven door G. Van den Broecke, BS 1914 / 76; Par. nr. 49: Renatus Joës Van de Maele ... miles tempore belli morbo correptus die 29 Aug. obiit et die 30 sepultus est (soldaat in oorlogstijd door een ziekte geveld). Werd herbegraven te Willebroek, graf 92.

Remi Frans REDANT ° te Mere (Oost-Vlaanderen) op 1/4/1890, zoon van Livinus Redant en van Delphina Van Impe, soldaat bij het 3de Jagers te voet, klas 1909, nr. 52386. + te Puurs op 29 augustus. BS 1914 / 82, aangegeven door G. Van de Broecke; Par. nr. 53: Die 4 sept obiit et die 5 sepultus est Remigius Redant tempore belli occisus (soldaat overleden in oorlogstijd). Is hergegraven te Willebroek op 13/11/1924, graf 161.

Robert Petrus Josephus VAN HULLE ° te Ieper op 4/9/1895, zoon van Petrus Van Hulle en van Maria Valentina Wuytack en wonende in Brussel. Sergeant bij het 3de Jagers te voet, nr. 53467. + te Puurs in het burgerlijk gasthuis Hooiveldstraat nr. 144 op 6 september BS 1914 / 84, aangegeven door G. Van den Broecke; Par. nr. 55: Die 6 sept. obiit et die 7 seputus est Petr. Jos. Van Hulle miles tempore belli vulneratus (soldaat gewond in oorlogstijd). Zijn herbegravenis is niet vermeld.

Maurice Remi Jean Alphonse Marie DESTREEL ° te Rukkelingen-op-de-Jeker (Roclenge-sur-Geer) op 2/8/1892, zoon van Jean Destreel en van Marie Catherine Burnet, rekenplichtige en wonende in Sint-Gillis-Brussel. Soldaat 2de klas, lichting 1912 bij het 1ste Karabiniers 1ste Cie. en overleden op de grens van Liezele en Oppuurs op 29 of 30 september. Werd begraven te Puurs en herbegraven te Sint-Gillis-Brussel op 24/12/1924, kuil nr. 4, graf 6487.

Eugène Pascal SARLET ° te Angleur op 1/1/1886, zoon van Lambert Sarlet en van Josephine Sauveur, echtgenoot van Maria Josepha Lejeune en wonende te Jupille, schoenmaker van beroep. Soldaat bij het regiment AFL (Artillerie Fourrageur Léger) nr. 32862. Gevallen op het veld van eer op het fort van Liezele op 30 september en begraven op het kerkhof van Puurs. Hij werd overgebracht naar Jupille op 9/6/1923.

Jean Joseph DINARON ° te Rhisnes op 6/5/1892. Soldaat van de klas 1912 bij het 1ste Karabiniers 2de Bon. 2de Cie. nr. 57753. Is eveneens + te Liezele op 30 september en begraven te Londerzeel-Sint-Jozef. Akte nr. 5 van 3/7/1290 van de BS van Liezele, ingeschreven op verklaring van de Heer Minister van Landsverdediging met vermelding: Gestorven voor België te Liezele op 30 september 1914. Deze akte werd nietig verklaard en heringeschreven nr. 4 op 10/2/1926 ... omdat het aan de rechtbank behoort de geldigheid der akten des burgerstands te beoordelen; omdat het overlijden niet bestatigd was en de aangifte niet gedaan was door getuigen. Is herbegraven te Willebroek op 3/11/1923, graf 14.

Zijn naam staat, in tegenstelling met de andere gesneuvelden of alhier overledenen, niet vermeld op de zuil aan de kerk van Puurs.

Camille Nicolas SCHNEIDER ° te Arlon (Aarlen) op 2/3/1892, soldaat bij het 2de Reg. Grenadiers 1ste Bon. 2de Cie. nr. 135/ 47808. + te Puurs bij het bombardement (de beschieting van de fort) op 1 oktober. Is begraven te Puurs en herbegraven te Arlon op 13/4/1923.

Adolf Gedeon Victor VAN DER MEULEN ° te Antwerpen op 24/7/1885 en wonende te Schaareek. Soldaat bij het 1ste Grenadiers 1ste Bon. 2de Cie. nr. 52689 en + te Puurs op 1 oktober, eveneens bij het bombardement. Is herbegraven te Willebroek op 16/12/1924, graf 162.

Fernand ROCHET ° te Marchienne-au-Pont op 31/5/1892, zoon van Armand Rochet en van Marie Amelie Ghislaine Liboutton, electricien en wonende te Chatelineau. Soldaat-vrijwilliger bij het 1ste Grenadiers, nr. 135/ 51910 en + te Puurs op 5 oktober. Is herbegraven te Monceau-sur-Sambre.

Door Louis Callaert

HET “LOUIS DE NAEYERPLEIN”

Genoemd naar Louis De Naeyer (zie L. De Naeyerkaai)

Rondom het marktplein kende men wel haar specifieke straten!

Het is de plaats waar vroeger en nu de “woensdagmarkt” gehouden wordt . Dit feit werd reeds in 1789 vermeld. Men verkocht er vooral streekprodukten zoals boter, eieren en kaas, ook al werden deze natuurlijke produkten later, door de schepen ingevoerde artikelen, langzamerhand overrompeld en ondergedompeld in de brede waaier van de meest denkbare en ondenkbare verbruiksartikelen, die vandaag de dag allemaal legio in zijn.

Toen in 1890 de markt onder de controle van de marktpachters werd gesteld, was het verboden eieren en boter te verkopen, vooraleer de opening der markt, door de “**bel**” was aangekondigd.

De verkopers, de kopers en alle andere personen die “ter markte” kwamen werden gewaarschuwd dat het door de wet verboden was bij oude maten te verkopen. De verkopers van eieren, boter, moeskruiden en andere, werden trouwens verzocht zich zo min mogelijk van benamingen zoals “stuivers, cortjes, meukens, kwarteels enzovoort te bedienen, maar intengedeel wel per kilogram, per frank en per meter te handelen.

De Willebroekse markt kreeg toen, op het huidige Louis De Naeyerplein, de nodige **politiekontrol**e.

Wat een snuggere man van de wet, op een lumineuze manier deed besluiten de gaanpaden rondom die markt een “**eigen straatnaam**” te bezorgen.

Zo ontstonden, in het brein van deze man van de wet, alsmede in dit van die vele marktkramers de volgende straatnamen.

Rechtover het huidige Volkhuys werd de “**Eldoradostraat**” genoemd en links daarvan de “**Vergifstraat**” terwijl rechts de “**Spiekestraat**” (K. De Decker in Willebroek 800 – uitgave 1980).

(Vandaar misschien de namen “Bertje van ‘t Vergif” en “die van ‘t Spieken”) ???

Het Louis De Naeyerplein was in 1881 klaar.

Dat blijkt uit het feit dat de gnaamde Baggerman op 27 september 1882 aan Burgemeester en schepenen schrijft dat het reeds een jaar geleden is “ dat de kasseiwerken van de markt voltooid zijn, welke werken belopen de som van 14.166, 97 fr.” (G.A.W nr 1032).

Voor de realisatie van de “nieuwe markt en straet” diende het gemeentebestuur ondermeer tuinbouwgrond op te kopen. De te onteigenen ruimte, in de volksmond “**Het Dammeken**” genoemd naar de voetweg tussen twee hagen, die van de Nieuwstraat naar de Dorpsstraat liepen, had een oppervlakte van een klein hectare.

De gronden waren eigendom van ondermeer Idesbalde Snoy, Joseph De Jonghe, Wed. Ed. Peeters, Jos Erix, F. Mertens-Amelinckx e.a. (GAW nr 1032).

De vereniging “De Mannen van de Met” werd er in 1928 gesticht door een 15-tal mannen die op of in de onmiddellijke omgeving woonden van het huidige Louis De Naeyerplein (zie

“Willebroek, van landbouwdorp tot industriegemeente” door Tony De Herdt en Tine Rabhooy, 1982).

Het Louis De Naeyerplein was een terrein dat tot in 1952-1953 verhard werd met asse afkomstig van de firma De Naeyer. Nadien kwamen de betonkeien.

In het voorjaar van 1988 werden de hernieuwingswerken aan het Louis De Naeyerplein beëindigd.

Buiten het volledige vernieuwen van het rioleringsstelsel, werden nieuwe verhardingen, parkeergelegenheden, voetpaden aangelegd en groen- en boombeplantingen aangebracht. Het Louis De Naeyerplein werd tijdens de “Braderie” van 24 juni 1988, door burgemeester Hugo Adriaenssens, officieel voor geopend verklaard.



De genoemde straten die werden toegewezen door een snuggere man van de wet :

Nr 1 : de Eldoradostraat

Nr 2 : Spiekestraat

Nr 3 : Vergifstraat

Nr 4 : Het huidige volkshuis.

Kaart : (Nels) Uitgevers Thomas Broeders en Zusters (1918)

Bewerking Gary Mantiërs

DE SOCIALE ONTWIKKELING IN DE PAPIERFABRIEK “Louis DE NAEYER”

Vervolg.

Het is een feit dat de strijd voor de lotsverbetering van de werkende mens zich ook in het Willebroekse heeft afgespeeld in de periode vanaf 1894 tot de tweede oorlog. De vestiging van de firma De Naeyer in 1860 op de oostelijke oever van het kanaal zal zeker zijn invloed hebben gehad in de sociale bewustwording van de modale Willebroekenaar. Andere bedrijven zijn zich trouwens achteraf ook in Willebroek komen vestigen. De “strijd” werd in elk geval gevoerd door de arbeiders van deze verschillende vestigingen.

De paternalistische bewogenheid van Louis De Naeyer die als burgemeester, werkgever en huisbaas over een bijna despotische macht beschikte, zal zeker gedurende ruime tijd de sociale bewogenheid van de werkende mensen afgeremd hebben.

Om de geestesgesteldheid, die er in 1893 te Willebroek heerste, te schetsen, namen we een artikel over uit het katholieke dagblad “De Mechelse Courant” van 23 juli 1893.

In 1948 probeerde de directie, zonder bespreking met de vakbonden, om op eigen houtje de arbeiders een productiepremie op te dringen, met de duidelijke bedoeling het arbeidsritme op te drijven. Later wou men dan weer van deze premie af, omdat er belangrijke bedragen moesten worden uitbetaald.

Op 16 februari 1948 ontstond er herte; 1100 werknemers legden het werk neer; Op 24 februari 1948 werd een overeenkomst die verschillende voordelen inhield, aanvaard door het personeel en werd op 25 februari ondertekend. Dan bleef het stil tot oktober 1950, voor er weer sprake was van een kleine loonsverbetering.

Overeenkomsten werden meer en meer afgesloten, rekening houdend met wat zich in de regio afspeelt. Gedurende de jaren 1952 tot 1955 werden voor onze regio in gemeenschappelijk overleg met de andere bedrijven gewerkt aan:

- basislonen en looncategorieën
- productiepremies
- eindejaarspremie
- niet verletten van overuren

Vanaf 1956 kwam de vermindering van arbeidsduur met behoud van loon bestendig aan de orde. Het leek aanvankelijk nogal revolutionair maar onder syndicale druk kwamen de resultaten. Door verbeterde technieken daalde het personeelsbestand. Een trend die meer en meer terrein won. De productiepremie van 8,5 % op basis van verkocht papier in het magazijn, verbeterde het algemene inkomen.

De vermindering van 48 naar 45 uur met behoud van loon werd in 1956 een feit.

Op vlak van de praktische uitvoering bestonden er verschillende meningen: sommigen wilden stoppen om 21 uur anderen wilden een compensatiedag om de acht weken, de patroons wilden non-stop werken met compensatierust. De vakbonden gingen wel akkoord om 138 uur productie per week te behouden. Het was wel duidelijk dat deze 138 uur in ploegen gepresteerd moesten worden.

Het niet verletten van overuren was een ware kwaal. Men kan toch geen vermindering van arbeidsduur met behoud van loon realiseren, om daarna steeds meer overuren te presteren. Temeer, omdat er werkloosheid dreigde.

De directie vroeg zelf aan het onderhoudspersoneel hun overuren niet te verletten. Het feit dat de directie en de individuele werknemer onderling afspraken maakten vergemakkelijkte de controle zeker niet.

In 1958 was er werkloosheid en vielen er ontslagen, maar de overuren bleven, zij het in mindere mate.

Daardoor daalde ook de productietoeslag, want overuren werden meestal gedaan in de onderhoudsdiensten, en die brachten geen directie productieverhoging teweeg.

De eindejaarspremie bedroeg nu 100 uren en 150 Bfr. per jaar dienst. In 1959 werd de bestaanszekerheid verworven, wat belangrijk was gezien de heersende werkloosheid. Enkele malen werd een gedeelte van de productiepremie omgezet in loon en de eindejaarspremie steeg tot 110 uren.

In 1961 overleed plotseling de heer Manguette, administratief directeur van de firma De Naeyer. De arbeiders verloren in deze figuur een sociaal bewogen man en een steunpilaar.

Het was ook het jaar waarin het ongenoegen van de vaklieden in verband met de lonen van de conducteurs naar voren kwam. De elektrikers wensten loonsaanpassingen en richtten daarvoor een verzoek aan de directie, waarop deze niet reageerde. Achteraf kwam men de steun van de vakbond vragen.

Op 7 november 1960 werd door de CVP en liberale regering een wetsontwerp ingediend voor "economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel". Dit wetsontwerp, dat later de eenheidswet werd genoemd, deed België in 1960-1961 op zijn grondvesten daveren.

De inhoud kwam op het volgende neer:

85 % van de nieuwe belastingen moesten indirect geïnd worden.

300 miljoen Bfr besparingen op het doggeld wat opnieuw een staat van behoefte zou veroorzaken.

Strenge controle op de ziekteverzekering door vliegende dokterscontroleurs.

Een aanslag op het pensioenstelsel en de wedden in de openbare diensten.

Algemene stakingen over het ganse land, vooral van de socialisten waren het gevolg. Ook bij De Naeyer laaiden de gemoederen hoog op en ontstond er een conflict tussen de verschillende vakbonden met een staking van de socialisten die enkele weken duurde als gevolg. Uiteindelijk viel de regering en na verkiezingen werd een CVP-BSP regering gevormd. De storm van ontevredenheid zou uiteindelijk luwen, maar wel met een bittere nasmaak voor de politiek, in het algemeen.

In 1962 werd er onderhandeld onder het voorzitterschap van afgevaardigde-beheerder dhr. Van Boxmeer, die er niet dezelfde visie op na hield als de overleden Manguette ook de heer Duysburgh begon nu de rol van onderhandelaar over te nemen. Het was ook het jaar waarin men enkele weken in "vol-continue" doorwerkte.

Een nieuw hoofdstuk De Naeyer werd hierdoor geschreven. Het heeft in dit bedrijf nooit aan actie en resultaten ontbroken.

Eind 1962 begin 1963, deden er zich moeilijkheden voor met de arbeiders van het houtpark. Zij verdienden minder voor het lossen van boten dan wanneer zij in het Broek werkten. In een gemeenschappelijk onderhoud met de directie werd een akkoord bereikt waarmee de arbeiders voorlopig akkoord konden gaan. In juli 1963 werd het probleem definitief opgelost door aanpassing van het uurloon. Ook werden er nieuwe regelingen uitgewerkt voor de chauffeurs en kwamen er aanpassingen voor lange reizen en een verhoging van de maaltijdvergoeding.

Wanneer de premies van gesyndiceerden voor het eerst uitbetaald werden gaan de poppen aan het dansen. De premies in de papier en scheikundige sector bleken hoger te liggen als in de metaal, wat uiteraard tot spanningen leidde. Enkele jaren later werd ook dit probleem opgelost. Er kwam ook een aanpassing van de vrouwen-en jongerenlonen in de firma De Naeyer. We stelden vast dat de syndicale druk om betere loon- en werkvoorwaarden te bekomen, nooit afnam.

In 1967 waren er wrijvingen tussen de arbeiders van de afdeling ketelbouw en van de papierfabriek. De reden was dat men zich de ene keer bij de metaal wil rangschikken en een andere keer bij de papiersector. Daarbij kwam nog dat in "continu" draaien in de lucht hing en dat had op zijn beurt weer gevolgen voor de verstandhouding tussen de onderhoud- en constructieploegen. Ook de reorganisatie en de overuren werden besproken en uiteindelijk kwam men ook hier tot een gemeenschappelijk akkoord.

In 1969 begonnen de besprekingen in verband met het in "non-stop" draaien. Deze besprekingen gebeurden in een verhitte sfeer, maar werden toch bekroond met een akkoord, dat heel wat materiële voordelen inhield.

In november 1975 werd de economische en financiële toestand van het land als kritisch ervaren, aan sommige arbeiders werden er loonsverminderingen tot 15 Bfr. per uur voorgesteld. Een loonstop van negen maanden werd terug ingevoerd.

In augustus 1977 werd er door de directie van De Naeyer en de vakbonden een onderhoud aangevraagd bij burgemeester Van Winghe om over de toestand van het bedrijf te spreken. Van Winghe stelde voor om een onderhoud te hebben met alle parlementairen van de streek en in delegatie op te stappen naar staatssecretaris Eyskens om een staatswaarborg te bekomen voor een lening van 150 miljoen Bef bij de ASLK, hierop kreeg men een positieve reactie. Desondanks heeft ook dit niet lang geholpen, volgens de bonden bleef het beleid in de verkeerde richting evolueren.

Begin 1981 bleven in België de faillissementen en sluitingen elkaar opvolgen.

Midden 1981 liet de directie van Denaeyer NV zich ontvallen dat de toestand van het bedrijf kritiek was, desondanks kwamen er nog enkele opflakeringen, maar midden 1985 dook het spook van het faillissement weer op bij Denaeyer NV. Men maakte zich van vakbondswegen, ernstige zorgen over het bedrijf.

In november 1985 kwam er voor Denaeyer NV een dramatische wending. Het personeel werd ingelicht over de stand van zaken.

Wij citeren een vakbond: *"Wij mogen hier wel stellen dat de bedrijfsleiding heeft gefaald en dat de erfgenen, en waarschijnlijk ook anderen, zoveel mogelijk hebben geprofiteerd."*

De banken gaven geen geld meer en het leid-invest trok zich terug. Op 3 februari 1986 deed de rechtbank uitspraak over concordaat of faling, het werd dit laatste.

935 werknemers bedreigd

Papierfabrieken Denaeyer failliet

Bericht verschenen in Gazet van Antwerpen op 4 februari 1986.

Zowel de papier- als de ketelafdeling werden failliet verklaard.

Voor de papierfabriek komt er na allerlei geruchten één kandidaat overnemer nml. de Nederlandse Gelderse Papiergroep ontstaan uit het vroeger failliet verklaarde Van Gelder, die na zeer moeilijke en langdurige onderhandelingen met curatoren en banken de firma Denaeyer heeft kunnen kopen. Van de vijf papiermachines zijn er slechts twee terug in werking gesteld, er werd een overgangs- CAO afgesloten tot het einde van het jaar. Voor de ketelmakerij waren er meerdere kandidaten, zelfs Granges Graver deed een bod, maar al vlug bleek dit een manoeuvre te zijn omdat ze zelf niet meer solvabel waren. Uiteindelijk bleef er C.M.I. over dat het meeste vertrouwen kreeg, omdat er van in het begin een 100-tal arbeidsplaatsen gehandhaafd bleven. De ketelmakerij werd definitief overgedragen aan de collega's van de metaalsector.

Dit alles is niet zonder slag of stoot verlopen, verschillende personeels- en ledenvergaderingen zijn er geweest evenals betogingen, bezoeken aan het gemeentehuis en verschillende ministeries.

Rond deze periode volgde er ook nog een sensibiliseringscampagne bij de bevolking over de regeringsplannen die voornamelijk op de kleine man zullen wegen. In april 1986 werd er een verslag gepubliceerd van professor Hendrickx van de universiteit van Gent, waarin hij flegmatisch stelde dat Willebroek economisch onleefbaar was, waarop deze studie gebaseerd was blijft echter een pertinente vraag.

In 1993 gaat het nog steeds slecht in de papiersector en de nationale CAO van de papierproductie bevat geen enkel voordeel voor de arbeiders.

Ook de directie van Denaeyer Papier NV beweerde dat er geen loonsverhogingen konden gegeven worden. De besprekingen voor de CAO 1993-1994 duurde dan ook abnormaal lang. Een eerste voorstel werd met 80 % verworpen. Een ultiem voorstel van het verzoeningsbureau, waarin sprake was van een loonsverhoging van 5 Bef. per uur in drie periodes werd met 69 % verworpen en dat was voldoende om een stakingsaanzegging te doen. Net voor de staking wilde de directie opnieuw praten en een licht aangepast voorstel kwam uit de bus. De staking werd met een week verdaagd zodat iedereen terug naar de stembus kon en het nieuwe voorstel toch aanvaard werd met 55 % van de stemmen.

Na nieuwe financiële moeilijkheden van de groep werd deze eind jaren 90 ontbonden en bleef Denaeyer Papier gelukkig verder bestaan dank zij een management by-out van de toenmalige directie. In 1999 werd de firma verkocht aan de Italiaanse groep Ermolli die in hetzelfde jaar na falingsaanvraag, uiteindelijk een concordaat verkreeg. Dit werd in 2002 opgeheven. Na een reorganisatie bleven er in 2003 nog ongeveer 135 werknemers aan de slag, van sociale onrust of activiteit was weinig sprake, de afgesloten CAO beoogde het beste voor beide partijen, en verder had men de handen vol om te zorgen dat de firma kon overleven.

De geschiedenis leert ons echter dat korte tijd daarna de strijd, ondanks alles, toch nog verloren werd.

Jean Merckx



Waar is de tijd van dit statige en prachtige bankgebouw?

Wat is genealogie ?

Genealogie heeft tot doel de geschiedenis van een groep mensen terug te vinden, meestal van de eigen familie, en dit aan de hand van de studie van documenten. Vroeger voorbehouden aan de adel is de genealogie nu bereikbaar voor iedereen en is in vele landen een onmiskenbaar tijdverdrijf geworden.



Over hetzelfde thema :

- Welk soort van genealogische opzoeking kiezen?
- Hoe zijn genealogie beginnen ?
- Ondervraag uw familie.

Verskillende motivaties...

Iedereen heeft persoonlijke redenen om hieraan te beginnen: een verspreide familie, een familielid te vroeg overleden, een familiaal geheim, een familie komend van een ander werelddeel... of doodgewoon een drang om zichzelf te ontdekken door de herkomst op te zoeken.

... voor een zoektocht zonder einde.

Genealogie kent geen einde. Het ontdekken van een nieuw document, hulp aangeboden door een genealoog of gewoon een gesprek tijdens een familiediner kan nieuwe perspectieven openen...

Op sommige takken, zal het zoeken gemakkelijk gaan. Maar u zult ook soms geblokkeerd geraken op moeilijke gevallen.

Met genealogie beginnen is niet weten wat er gevonden zal worden, het is steeds verrast worden.

Om uw zoektocht tot een goed einde te brengen zal u intuïtie moeten hebben, veel geduld, wat verbeelding en talenten hebben als speurder. Sporen volgen, geen detail verwaarlozen, het leven en de leefwereld van uw voorouders begrijpen.

1-Genealogie, veelzijdig en familiegericht.

Genealogie geeft de mogelijkheid uzelf te kennen. U gaat de geschiedenis ontdekken en deze beleven via uw voorouders. Met de genealogie zal u het verleden begrijpen om het heden beter te beleven. Door inzicht te krijgen in onze voorouders, in hun veelzijdige oorsprong, in hun geschiedenis en in de diversiteit van hun nakomelingen zal u de actualiteit met andere ogen bekijken.

2 – Tot wanneer kan men teruggaan?

Dit is zeer verschillend !

Normaal gezien kan men zonder problemen terug tot de periode 1600-1700 (ongeveer 10-11 generaties).

Nochtans kunnen sommige situaties (ouderloos kind, migraties,...) u beletten uw voorouders op te zoeken.

Anderzijds, indien uw voorouders van adel zijn (waren) zal u zeker veel verder kunnen geraken...

Zoals bij elke zoektocht zal het geluk hier ook een rol spelen...

3 – Hoeveel tijd is er nodig?

Het is totaal onmogelijk deze vraag te beantwoorden. Een genealogie opbouwen kan een hele leven in beslag nemen. Het onderwerp is zo uitgebreid en de zoektocht is zonder einde. Elke genealoog zal moeten leren leven met het gevoel van onvolmaaktheid dat hem/haar zal overkomen...

Alles heeft te maken met geduld en doorzetting. Genealogie is geen race : het noteren van generaties, namen en data heeft eigenlijk geen zin. Het leven van de voorouders terug op te bouwen zal langer duren maar is meer interessant en verrijkend.

4 – Hoeveel kost het?

Hier ook is dit zeer verschillend en persoonsgebonden. Begin eerst met een bezoek te brengen aan uw gemeentelijk archief of bibliotheek. Ongetwijfeld zal u daar werken vinden die u zullen helpen te starten. Breng ook een bezoek aan genealogische verenigingen. Hun leden zullen u zeker willen helpen. U zult lid kunnen worden van één of meerdere verenigingen

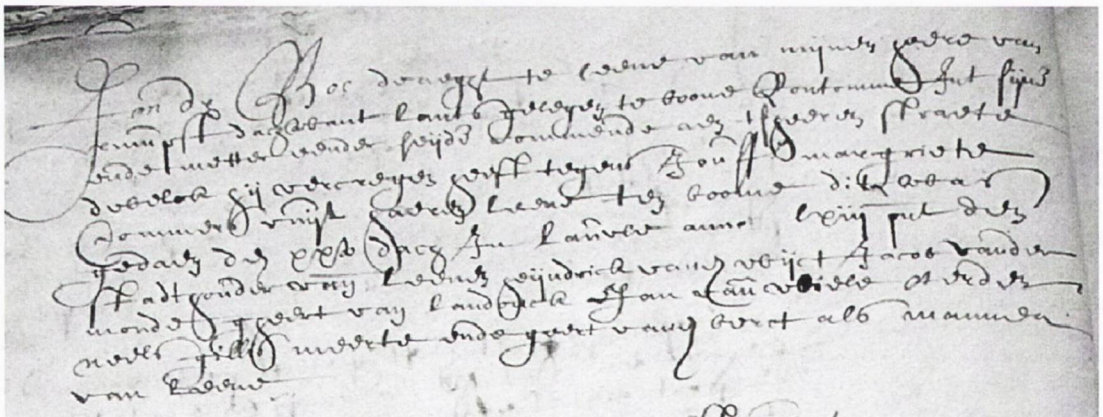
HET KASTEEL VAN BOOM

Volgens Emiel Steenackers¹ liet Joris Bosschaert tussen 1663 en 1673 het kasteel van Boom optrekken. Maar op de plaats van dat kasteel stond daarvoor een gebouw met een veel ouder verleden. Het was een leengoed van de heer van Rumst² dat zijn oorsprong vond in de middeleeuwen.

De oudste leenverheffing³ van een van de leengronden in Boom, bewaard in het fonds Spoelberch, betrof slechts een “smalle” leen. Dit is een perceel leengoed dat niet rechtstreeks van de leenheer werd gehouden, een achterleen. Het verhef werd gedaan op 25 januari 1463 en klonk als volgt:

“Jan De Boc draecht te leen van Mijne Heere van Rumpst dachwand lants gelegen te Boome rontomme in 't zijne en mette eender zijde commende aan 'sHeerenstraete, d'welck hij vercregen heeft tegens Jouff. Margriete Gommers, vuyt haeren leene ten Boome. Dit was gedaen den 25e dach in Lauwe anno 63 (in)pre(sentie) den Stadhouder van leenen Heyndrick Van Wijct, Jacob Van De Monde, Gheert Van Landonck, Jan Van Wiele, Aerden Neels, Gillis Meerte en Geert Van Den Berct als mannen van Leene.”

Met andere woorden, Jan De Bock had van ene Margriet Commers of Gommers een perceel grond gekocht in Boom. Van een kasteel was in dit achterleen geen sprake en in de volgende verheffingen ook niet. Die gaven enkel de namen van de nieuwe eigenaars en de datum waarop de leenmannen hun eed van trouw aan de leenheer zwoeren. Margriet Gommers bezat wel een volle leen in Boom, waarvan ze diezelfde dag nog andere percelen in Boom verkocht. Zij hield dit leen wel rechtstreeks van de heer van Rumst, waarvoor ze deze heer ten tijde van strijd moest bijstaan met één of meerdere mannen.



ARAB fonds Spoelberch nr. 18.

Jan De Boc liet dit eigendom na aan zijn zoon Michiel De Boc en deze verkocht het aan een zekere Jan Van Hueckelom. Die verscheen op zijn beurt op zeven april 1488 voor de stadhouder heer Jacob, en de leenmannen Cornelis Schelkens, Aert De Creemer en Jacob Malaert om zijn trouw te verklaren. Na de dood van Jan van Hueckelom werd op drie februari 1528 de eed van trouw gezworen door diens oudste zoon Michiel. Het eigendom was nog in onverdeeldheid want Michiel verscheen in eigen naam en in naam van zijn broers en zusters. Op 20 september 1534 was deze Michiel echter ook gestorven

¹ E. STEENACKERS, *Boom in het verleden*, Lier 1907, p. 47.

² ALGEMEEN RIJKSARCHIEF BRUSSEL (=ARAB), Fonds de Spoelberch, nr. 18.

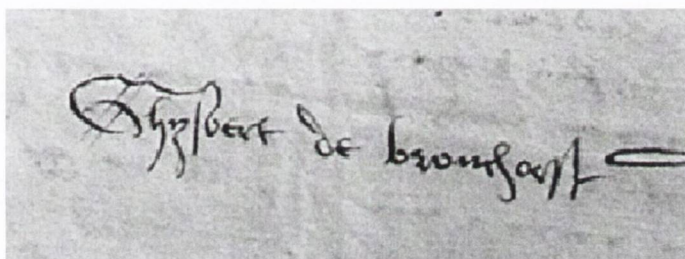
³ J. VERSCHUEREN, *Modern woordenboek*, Turnhout 1931, p. 924: De leenschenking bestond uit de investituur, waarbij de leenheer een symbool dat het leen voorstelde, aan de leenman gaf en de leenheer zweerde getrouwheid aan zijn leenheer, waardoor hij zich tot onderdanigheid verbond. De leenman moest zijn leenheer door raad bijstaan in de feodale rechtbank en was verplicht tot onbepaalde krijgsdienst te paard.

en zijn broer Cornelis nam de fakkel over. Hij stelde zich present als strijdbaar leenman, blijkbaar nog steeds voor de onverdeeldheid, want het jaar daarachter verkochten Cathelijne Van Ost, Jans weduwe, en haar kinderen het eigendom aan Willem Caluwaert. Die Willem Caluwaert bezat niet alleen dit kleine leen, maar hij had diezelfde dag het volle leen verworven.

Willem Caluwaert was koopman in zijdelaken uit Antwerpen. Hij kwam zijn leen verheffen voor de stadhouder en leenmannen van Rumst op 30 oktober 1535. Tien jaar later verkocht hij zijn leen verder aan Germain van Beveren. Die zwoer zijn eed van trouw op 16 oktober 1545⁴. Germain was advocaat bij de Raad van Vlaanderen en hij was getrouwd met Isabeau de Rose. Hij behield het eigendom ook niet lang en verkocht het al in 1549 aan de heer Gijsbert van Bronckhorst en diens vrouw Livinia de Briarde.

Hoe dit leengoed eruitzag stond er niet bij, maar toen de kleinzoon van Gijsbert van Bronckhorst, François Sandelijn, in 1621 een overzicht liet opstellen van zijn eigendommen, verklaarde zijn rentmeester dat dit "huis" het voormalige eigendom was van Willem Caluwaert en Jan van Hueckelom.

Gijsbert van Bronckhorst deed het verhef reeds op vijf juni 1549, nog vóór hij bezit nam van het gebouw. Onmiddellijk rees er onenigheid over de aankoop en de koper daagde Germain van Beveren voor de rechtbank. Op zes juni 1549 werd een minnelijke schikking geregistreerd bij de Grote Raad van Mechelen, tussen van Bronckhorst en van Beveren, aangaande een bezwarende hypotheek op het eigendom.

A black and white photograph of a handwritten signature in dark ink on a light-colored, textured paper. The signature reads 'Gijsbert de bronckhorst' in a cursive script. The final part of the signature is followed by a horizontal line that ends in a small hook.

Handtekening van Gijsbert van Bronckhorst onder
het vonnis tegen Germain van Beveren.
Archief Grote Raad.

Deze eigenaar, Gijsbert van Bronckhorst, moet veel indruk gemaakt hebben bij de plaatselijke bevolking. In de documenten van het fonds Spoelberch, die het oudste archief van de gemeente Boom bevatten, wordt zijn naam minstens dertig keer genoemd in een periode tot vijftig jaar na zijn dood.

Gijsbert was afkomstig uit Zuid-Holland, hij was van oude adel. Zijn vader Andries was door geboorte heer van Bleyswijck. Deze Andries en zijn broer bekleedden hoge ambten in de Hollandse magistratuur, zoals hoogheemraad van Delftland, dijkgraaf en baljuw. Andries, de oudste, liet de heerlijkheid van Bleyswijck over aan zijn broer Joos en zelf verwierf hij de oude en voornamelijk heerlijkheid van Schoot⁵. Gijsbert was zijn oudste zoon uit zijn tweede huwelijk met Wendelmonde van Boschuyzen geheten de Guines.

⁴ ALGEMEEN RIJKSARCHIEF BRUSSEL (=ARAB), processen Grote Raad van Mechelen, toegang T 107, nr. 850, p. 327 en 647: 6/6/1549 proces tussen Germain van Beveren en Gijsbert van Bronckhorst.

⁵ <http://www.inghist.nl/Onderzoek/Projecten/Repertorium/app/personen/6459>: Van Andries werd gezegd dat hij "een doortastend, capabel en machtig man was, die zijn evenknie in het Land van Voorne niet vond". Op vraag van Karel V, de latere Keizer Karel, stelde hij samen met Adriaen Stalpaert een herziening op van het dijkrecht in Noord-Holland. Keizer Karel beriep zich ook op die kennis toen hij hem in 1544 samen met Adriaen Stalpaert om advies vroeg voor de bouw van de nieuwe sluis van Spaarndam, naar het voorbeeld van de Haarlemmersluis.

Gijsbert van Bronckhorst, heer van Schoot, huwde op negen april 1549 met Livinia de Briarde⁶. Zijn schoonvader Lambert (1490-1557) was een bekend rechtskundige, achtereenvolgens raadsheer bij de Grote Raad, raadsheer bij de Geheime Raad en vanaf 1532 gedurende 25 jaar president van de Grote Raad van Mechelen.

Zijn schoonmoeder Marguerite Micault stamde ook uit een vooraanstaande familie van hoge ambtsadel. Haar vader was thesaurier-generaal van financiën en thesaurier van de Orde van het Gulden Vlies. Haar broer Nicolas Micault, ook een lid van de Geheime Raad, was eerst raadsheer van Margareta van Hongarije en daarna van Eleonore van Portugal, de zusters van Keizer Karel⁷.

Marguerite stierf op zeven oktober 1596. Samen met haar man had ze in 1549 een feodaal domein gekocht in Liezele. Op zes februari 1558, een paar maand na de dood van haar man, verwierf Marguerite daar ook de heerlijkheid met de hoge, middelbare en lage rechtsmacht en de cijzen, voor een bedrag van 2150 gulden. Zij schonk deze rechtsmacht dadelijk aan de gemeente Liezele, waardoor die een eigen schepenbank verkreeg.



Het wapen van Gijsbert van Bronckhorst,
Heer van Schoot.

Tijdens hun huwelijk woonde het echtpaar van Bronckhorst-de Briarde in Mechelen⁸, waarschijnlijk bij schoonvader Lambert, in het Hof de Briarde in de Sint-Jansstraat tegenover de kerk.

Het doel van de aankoop van het Hof in Boom was om dit gebouw te gebruiken als buitenverblijf, een plaisanterie: *que le Seigneur de Schoot pourra de cet achat advertir la Dame de Schoot, sa mère, et y*

⁶ ARAB, archief Geheime Raad, T099 nrs. 765 en 766: genealogische gegevens der raadsleden van de Geheime Raad Lambert de Briarde.

⁷ ARAB, archief Geheime Raad, T099, nrs. 765 en 766 : genealogische gegevens der raadsleden van de Geheime Raad Nicolas Micault.

⁸ www.dewarevrienden.net: bewerking parochieregisters Mechelen 1519-1796: huwelijken, 2007-2010: hun dochter Livinia trouwde op 4 maart 1565 in de Sint-Janskerk in Mechelen met Jacques Sandelij.

amener ses amis. Vermoedelijk verbleef hij hier meer dan van een plaisanterie kan verwacht worden, want zijn naam bleef zoals reeds vermeld nog decennia na zijn dood hangen in het geheugen van de Boomse gemenschap⁹ en ook in die van Willebroek¹⁰.

Het domein bestond ten tijde van de aankoop uit een huis met 23 bunder landbouwgrond, 17,5 bunder loofbos en twee hont weidegrond, samen 21,64 hectare in Boom en omliggende dorpen. In de jaren die volgden, tot 1560, verwierf Gijsbert nog verschillende panden in Boom¹¹, Niel, Schelle, Ruisbroek, Puurs en Hingene.

Op tien augustus 1554 kocht hij in Boom nog een huis, ook bij het kerkhof, van dezelfde Willem Caluwaert die het grote huis aan Germain van Beveren had verkocht. Dit pand was ook belast met een handdienst aan de heer van Rumst, wat toch weergeeft dat het ook een belangrijk en vooral oud gebouw was. Deze aankoop betrof waarschijnlijk het kleinere gebouw naast het Hof, 'sHeerenhuys, waarover Emile Steenackers vertelde in zijn boek "Boom in het verleden". Steenackers beschreef de verkoop ervan door Joseph Gradin op 1 april 1754: *Aen den Eersaem Jan Keulemans ende Barbara Van Reeth... seker huys ende hoffstadt met syne toebehoorten alwaer men gewoon is het genecht te houden, gestaen ende geleghen binnen dese parochie ende Heerelyckheydt van Boom, in de wyck ten Dorpe, commende van voorens tegen 'sHeerenstraete, ter eenre, van ter zyden noortwaerts tegens het Kerckhoff ter tweede, van achter tegens de remise ende basse-cour van het Groothuys toebehoorende aen de vrouwe Maria Joanna Theresia de Camora, weduwe van wylen Joncker Michaël Guillelmus Josephus Bosschaert, gemeynlelyck genoemd 'sHeeren Hoff ten derde...*

Volgens die tekst werd het kasteel van Boom 'sHeeren Hof of Groothuys genoemd. Daarnaast stond tegen het kerkhof nog een huis, 'sHeerenhuys of Genechtshuys, waar de vierschaar vergaderingen hield. Op de schets van het kasteel van Boom staat 'sHeeren Hof links voor een plein, waarschijnlijk "de basse-cour" waarvan sprake, en aansluitend haaks erop is een langwerpige gebouw, een soort poortgebouw met torentje, "de remise". Rechts daarvan, tegen het kerkhof, staat er nog een gebouw aan vast. Mogelijk was dit 'sHeerenhuys.



Zicht op "de basse-cour" met 'sHeerenhof links en achteraan rechts 'sHeerenhuys.
Uit "Boom in het verleden" van Emile Steenackers.

⁹ ARAB, fonds Spoelberch, nr. 12: het cijnsboek der Vrijheid van Rumst anno 1619: als aangrenzende percelen van verschillende gronden werden als eigenaar meermaals "de erfgenamen van Gijsbert van Bronckhorst" vermeld. Die waren langer eigenaar dan Gijsbert zelf.

¹⁰ C. APERS, Schepenbrieven van Willebroek I, eigen beheer 2007, p.176, akte van 1622.

¹¹ RAA oud gemeente archief Boom nr 230: 1553 land in de Boomerstraat van Gillis Karlay, op 14/6/1556 1 bunder aan 'sHeerenstraat van Joos Wijckman en op 16/3/1555 nog 1 bunder van Jan Wijckman

Op 30 oktober 1621 stelde de rentmeester van François Sandelijn een overzicht¹² op van de erfgoederen van François Sandelijn in Boom, afkomstig van zijn grootvader Gijsbert van Bronckhorst.

Aan de hand hiervan kunnen we de plaisanterie van Gijsbert van Bronckhorst lokaliseren. Het Hof bestond uit een huis met boomgaard, gelegen naast het kerkhof van Boom aan 'sHeerenstraat tegen het goed van de kinderen Buyckelaers en de boomgaard aan de zuidzijde. Het kwam met een poort uit op de straat. Er hoorde nog een erf bij aan de andere zijde van de straat tegenover het huis. Dit was het vroeger bezit van Germain Van Beveren en voordien van Willem Caluwaert en Jan Van Huekelom. Het bevond zich precies op de plaats waar in 1663 het kasteel van Joris Bosschaert "'s Heeren Hof" stond¹³ nadat die de heerlijkheid van Boom had verworven.

Livinia de Briarde stierf op twee april 1575, een jaar later gevolgd door haar man. Gijsbert overleed de 23^{ste} juli 1576. Ze werden beiden begraven in de Sint-Janskerk in Mechelen, waar ook haar vader begraven lag.

<p>Quartieren Bronchorst. Steenhuysen. Sutven. Hopper. Boeshuyzen. Noorden. Vroen. Bleeswyck.</p>	<p>Hier leyt begraven Heer GIJSBRECHT VAN BRONCHORST, in synen leven Ridder, ende Heer van Schoot, die sterff in den jaer ons Heeren XV.^oLXXVI. den XXIII. dach in Julio. Ende Vrouwe LIVINA VAN BRIARDE, syn Huys-vrouwe, die sterff in den jaere ons Heeren XV.^oLXXV. den II. dach in April. bidt voor de Zielen.</p>	<p>Quartieren Briarde. Esperlecques. Sutpeene. La Motte. Micault. Catz-vā Welle. Conroy. Potlande.</p>
-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

Opschrift grafsteen van Gijsbrecht van Bronckhorst en Livinia de Briarde¹⁴.

Zij lieten een zoon en drie dochters na. Zoon Lambert werd de volgende heer van Schoot en hij huwde Lucie Van Espelbach. De dochter Livina van Bronckhorst was al in 1565 gehuwd met Jacques Sandelijn, heer van Herenthout. Haar zuster Gertude werd de vrouw van Antoine Van Woerde de Vliet, heer van Coulster tegen Alkmaar, gestorven in Haarlem zonder kinderen¹⁵. De derde dochter, Andriese, stierf ongehuwd in Lier de 17^{de} mei 1579¹⁶.

¹² RIJKSARCHIEF ANTWERPEN (=RAA), oud gemeente archief Boom, nr. 229, bijlage nr. 8.

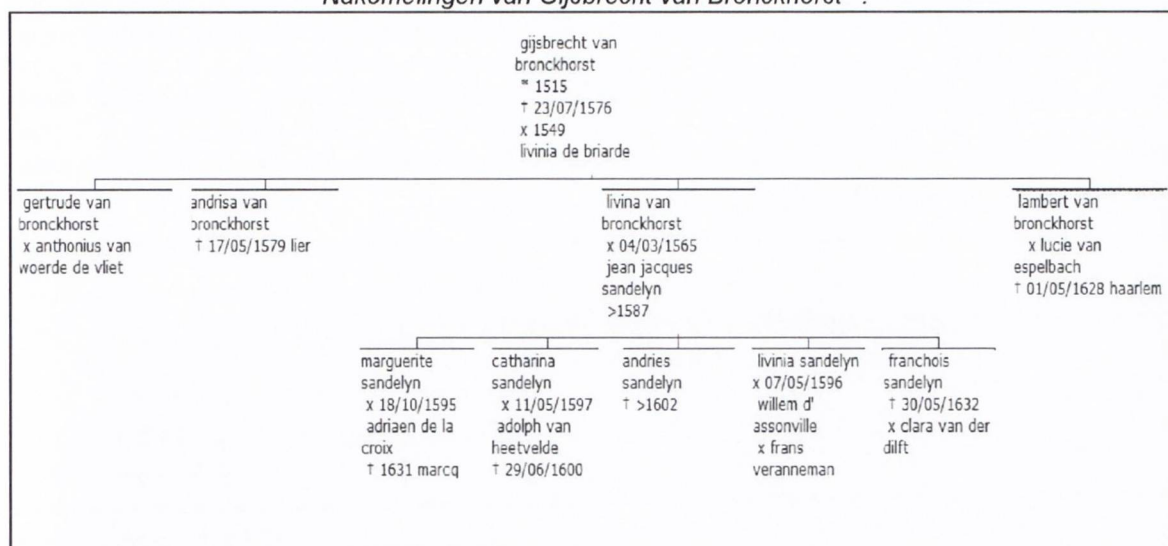
¹³ E. STEENACKERS, *Boom in het verleden*, p. 47.

¹⁴ SOLERIUS (= J. F. G. CUYPERS VAN ALSINGER), *Provincie, Stad ende District van Mechelen*, 2^{de} deel, Brussel 1770, p. 321.

¹⁵ J.C. J. DE VEGIANO *Nobiliaire des Pays-Bas et du Comté de Bourgogne Volume 1*

¹⁶ ARAB, archief Geheime Raad, T099, nr. 765, genealogie Lambert de Briarde.

Nakomelingen van Gijsbrecht van Bronckhorst¹⁷.



Na de dood van Gijsbrecht van Bronckhorst en zijn vrouw werd het verhef van dit volle leen gedaan op 31 juli 1577 door hun rentmeester Baptist van Ophem, in naam van de zoon, jonker Lambert van Bronckhorst, als hoofd der nakomelingen van Bronckhorst. Het erfgoed was nog onverdeeld bezit tussen Lambert en zijn zusters.

Na de dood van Andrisa in 1579 hadden Gertrude en haar man Anthonis van Woerden de Vliete samen met haar broer Lambert de stad Mechelen verlaten wegens aanhoudende invallen van gewelddadige milities in de stad¹⁸. Ook hun grootmoeder Marguerite was mee uitgeweken. Zij verbleven vier tot vijf jaar in Haarlem, maar omdat ze daar voortdurend werden lastig gevallen, waren ze naar huize "Coulster" verhuisd in Heiloo nabij Alkmaar, een eigendom van Anthony van Woerden.

Toen het calvinistisch bewind uit Mechelen verdreven was, werd Lambert van Bronckhorst, de stamhouder der erfgenamen, door de Geheime Raad verdacht van afvalligheid van het Spaanse regime, omwille van deze vlucht naar de noordelijke provincien. De erfgoederen werden onder sekwester gesteld. Dat kwam erop neer dat de opbrengsten door de Raad van Financiën werden geïnd, maar de schuldeisers werden verwezen naar Lambert, met de onvermijdelijke schulden tot gevolg.

Anthony van Woerde diende in naam van zijn vrouw en van zijn schoonbroer een verzoek in om verzoening. Hij deed het relaas van hun uitwijking en hij verklaarde ook dat zij zich steeds aan het katholieke geloof hadden gehouden¹⁹. Het was graaf van Mansfelt, Koninklijke generaalkapitein, die hen op 16 oktober 1590 in naam van de hertog van Parma verzoening verleende.

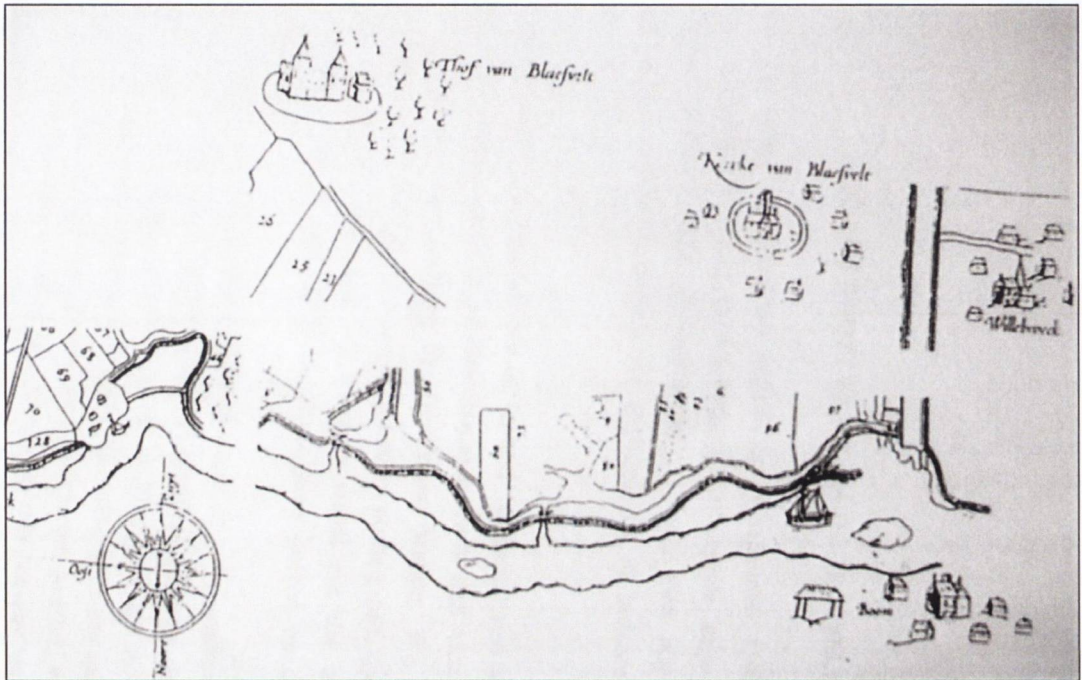
Ondertussen was in Boom en Willebroek hevige strijd gevoerd. Niet alleen Willem van Oranje, zelf gewezen heer van Rumst, kende het belang van het sas van Klein-Willebroek, maar ook de Spaanse

¹⁷ DE VEGIANO *Nobiliaire des Pays-Bas Volume 1*

¹⁸ ARAB, archief Raad van State en Audiëntie, T 098 nr. 1472/1: akte van verzoening dd 16/10/1590 op het verzoek van Lambert van Bronckhorst, met relaas van hun wedervaren van 1579-1590.

¹⁹ ARAB toegang T 276 nr 1472/1 archief van de Raad van State en Audiëntie Toegang: Akte van verzoening van 16/10/1590 Anthoine van Woerden de Vliet verklaarde dat hij samen met zijn vrouw en haar broer ongeveer 4 à 5 jaar in Haarlem verbleven. Aangezien ze daar dagelijks gemolesteerd werden zijn ze uitgeweken naar Heiloo tegen Alkmaar. Hij verklaarde ook "avoir toujours vécu catholiquement selon les commandements de Notre Mère Sainte Eglise". Dit was geen loze mooi praterij. Lamberts zoon Georgius, geboren in Keulen anno 1600, studeerde te Antwerpen bij de jezuiten. In 1616 deed hij zijn intrede in die orde (W. VAN DER HEYDEN, *Het verhaal van de verrichtingen der jezuiten in Friesland*, Leeuwarden 1842, p. 1633)

legerleiding. Dat gaf aanleiding tot herhaalde aanvallen van nu eens de staatse en dan weer de roomse eenheden. De leiding van de opstandelingen gaf in 1579 opdracht tot de bouw van een schans rond het sas van Klein-Willebroek²⁰, ter verdediging van de toegang tot de vaart. De Kroatische huurlingen die de opdracht moesten uitvoeren, ontzagen niemand. Ze zochten de bouwmaterialen in de omgeving en braken daarvoor alle stenen gebouwen af in de omringende dorpen Ruisbroek en Heindonk, maar vooral in Boom. Vanuit Klein-Willebroek voerden ze met pleiten²¹ over de Rupel en zelfs de kerk van Boom moest eraan geloven. Wat er nog rechtop stond werd in brand gestoken. Er was dus weinig kans dat 'sHeerenhof gespaard was gebleven.



Kaart van de Rupelboorden, opgemaakt door Gregorio del Plano²².
Rechts onder staat het dorp van Boom afgebeeld.

Toch gaf de dijkgraafgeneraal Gregorio del Plano anno 1587 op zijn kaart een groot huis weer midden in het dorp van Boom. Een kerk was er niet op te zien. Was dit huis inderdaad gespaard gebleven, misschien omdat het onderdak bood aan de bevelhebbers van de bezettende legers? Volgens de lijst van François Sandelijn stond er in 1621 ook een groot huis.

Anno 1666 werd er weer een cijnsboek van Boom opgesteld²³ toen George Bosschaert de heerlijkheid van Boom verkreeg. Daarin werden de eigendommen opgesomd die verkocht werden door juffrouw Sabina Sandelijn, een van de dochters van François Sandelijn, en achterkleindochter van Gijsbert van Bronckhorst. Zij deed dertien eigendommen van de hand, allemaal in Boom, in totaal 10,5 bunder, negen vierendelen, 30 roeden en twee hont groot, samen ongeveer 16,5 hectare. Joris Bosschaert, de toenmalige heer van Boom, kocht daaruit enkele partijen. Een van die aankopen betrof "een huis en hof met boomgaard, één bunder groot, in het zuiden grenzend aan 'sHeerenstraat, in het westen tegen

²⁰ J. DE KEERSMAECKER, *Klein-Willebroek schippersdorp*, Antwerpen, p. 78.

²¹ J. VERSCHUEREN, *Modern Woordenboek*, Turnhout 1931, p. 1360: pleit = platbodemig vaartuig.

²² De kaart is niet gedateerd, maar del Plano werd vanaf 1586 aangesteld als dijkgraafgeneraal van Brabant. Hij moest zorgen voor het herstel der dijken die waren doorgestoken voor de belegering van Antwerpen, voorafgaand aan 1585. Gregorio del Plano stierf vóór januari 1614. De kaart zal waarschijnlijk opgemaakt zijn bij het begin van zijn opdracht anno 1587.

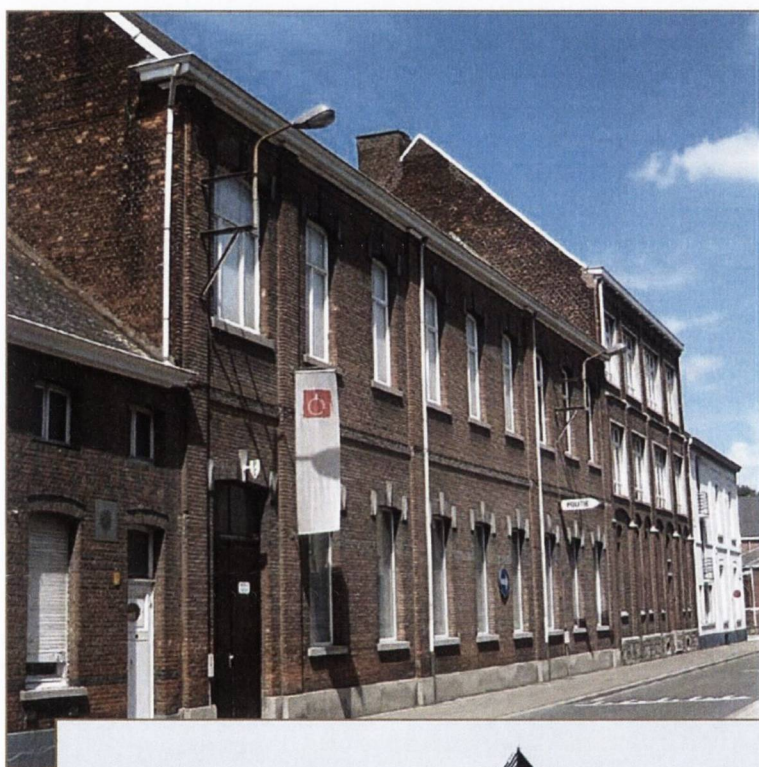
²³ ARAB, fonds Spoelberch, nr. 9: cijnsboek van 30 september 1666.

het kerkhof, noord weer een Heerenstraat en in het oosten tegen de grond van Hendrik Vertommen en de weduwe Fleurens". Het was belast met één handdienst aan de heer van Rumst.

Deze George of Joris Bosschaert had bijgevolg dit kasteel niet nieuw gebouwd, maar hij had het verbouwd of althans heropgebouwd op de grondvesten van het oude Hof.

Christiane Apers, februari 2011.

Het duurt niet lang om iets af te breken!



Broederschool
Opgericht in 1904



Afbraak
begonnen in
2010



Vaertlinck-documentatiecentrum officieel in gebruik genomen.

Heemkundige kring maakt Willebroekse archieven toegankelijker

De Willebroekse genealogische en heemkundige kring Vaertlinck heeft een nieuwe, vaste thuis. De vereniging opende op 3 mei l.l. haar nieuw documentatiecentrum, dat dé uitvalsbasis moet worden voor het toegankelijk maken van eigen archieven en van het historisch archief van de gemeente Willebroek.

De vereniging Vaertlinck heeft een voorgeschiedenis van meer dan twintig (20) jaar. In 1990 al ontstond onder de vleugels van de vriendenkring van de toenmalige Don Boscoschool en onder de leiding van directeur Gust Van Auwenis, *een genealogische en heemkundige werkgroep*. Die werkgroep evolueerde met de jaren. In 2003 behoorde de vereniging reeds *tot de erkende culturele verenigingen te Willebroek onder het nr Culw 083* en vormde in 2008 de basis voor de officiële oprichting van de “vzw Vaertlinck”, met diezelfde Gust Van Auwenis als voorzitter.

Ondertussen doet de naam Vaertlinck bij iedereen in de regio die is geïnteresseerd in stambommonderzoek en lokale geschiedenis een belletje rinkelen. De talrijke ontmoetingsdagen en evenementen, de jaarlijkse *Stamboomdag*, de website en het tijdschrift van de vereniging kunnen dan ook op veel bijval rekenen. Bovendien verleent Vaertlinck al jaren op rij haar vrijwillige medewerking aan de inventarisering van het omvangrijke historisch archief van de gemeente.

Uit erkenning voor deze inspanningen en met het oog op een betere ontsluiting van het historisch archief, stelt het gemeentebestuur nu behalve een jaarlijkse subsidie ook een vast lokaal ter beschikking aan de vereniging. Dat lokaal, in het ‘centrum Jan Van Winghe’ in de Captain Trippstraat te Willebroek, wordt als ‘Vaertlinck-documentatiecentrum’ dé uitvalsbasis voor opzoekingen in het Vaertlinck-archief en het gemeentelijk archief. Iedereen is er op de vaste maandelijkse bezoekdagen welkom om gratis opzoekingen te verrichten naar verschillende aspecten van de rijke Willebroekse geschiedenis of naar de eigen familiegeschiedenis.

Fonds Gust Van Auwenis

Wat dit laatste betreft beschikt Vaertlinck sinds kort met het “Fonds Gust Van Auwenis”, over een schat aan informatie. Het Fonds omvat honderden registers van de Burgerlijke Stand en parochieregisters uit Willebroek en meer dan twintig omliggende gemeenten en omvat historische gegevens over enkele tienduizenden families. Al deze informatie werd gedurende vele jaren verzameld en verwerkt door Vaertlinck-voorzitter Gust Van Auwenis. Die geeft ze nu in beheer aan de vereniging met de opdracht ze raadpleegbaar te maken voor het grote publiek.

“De groeiende interesse bij het publiek voor erfgoed en lokale geschiedenis en de talrijke consultaties van mijn collectie op de Stamboomdag van Vaertlinck, hebben me gesterkt in mijn overtuiging dat deze informatie niet teloor mag gaan. Daarom geef ik mijn verzameling nu permanent in beheer van Vaertlinck, zodat ze ook in de toekomst kan worden geraadpleegd en – wie weet – aangevuld,” aldus Gust Van Auwenis.

Voor meer informatie kunt u terecht op www.vaertlinck.be of op het nummer 0484-916 984 (Kevin Polfliet)

Nieuwsblad.be

Een echte schat voor stamboomonderzoek – 06/05/2011

Willebroek – De heemkundige kring Vaertlinck heeft een nieuwe thuis. Het lokaal in de Captain Trippstraat herbergt ook het Fonds Gust Van Auwenis. Dat omvat een schat aan informatie voor wie aan stamboomonderzoek doet.

‘Onze stamboomdag is elk jaar weer een groot succes. Maar omdat we geen eigen lokaal hadden zijn we lange tijd op de dool geweest. Nu komen we eindelijk thuis’, zegt Vaertlinck-voorzitter Gust Van Auwenis.



Vaertlinck helpt, met enkele ijverige vrijwilligers, al vele jaren om het historische archief van de gemeente en het heemkundearchief van de bibliotheek te inventariseren. ‘Als erkenning voor die vele uren vrijwillige inzet en om die archieven ook voor het grote publiek beschikbaar te maken, krijgt Vaertlinck nu een eigen lokaal’, zegt burgemeester Marc De Laet (SP.A).

In dat lokaal, op de eerste verdieping van het Centrum Jan Van Winghe in de Captain Trippstraat 33, kan iedereen elke tweede en vierde zaterdag van de maand (behalve in juli en augustus) van 9 tot 12 uur terecht om er te grasduinen in de rijke Willebroekse geschiedenis. Of om er te zoeken naar de eigen familiegeschiedenis.

Want het documentatiecentrum herbergt ook het nieuwe Fonds Gust Van Auwenis. Dat fonds omvat honderden registers van de burgerlijke stand, doop- en parochieregisters van Willebroek en meer dan twintig omliggende gemeenten. De registers gaan terug tot de zestiende eeuw. Het archief bevat historische gegevens, voor stamboomonderzoek, van enkele tienduizenden families.

‘Ik verzamelde en verwerkte al die informatie. Het is mijn levenswerk. Die informatie mag niet verloren gaan. Daarom geef ik mijn verzameling nu in beheer aan Vaertlinck. Zo kan ze worden geraadpleegd en wie weet ooit nog worden aangevuld’, vertelt Gust Van Auwenis.

In het documentatiecentrum is ook een microfilmlezer, een fotokopieerapparaat en computer ter beschikking.

In het gemeentehuis kan (na afspraak) ook het archief van de gemeente, dat teruggaat tot 1790, geraadpleegd worden. De numeriek geklasseerde documenten (over onderwijs, aankopen en verkopen, (ge)bouwen, briefwisseling, rekenstukken en de beslissingen van de gemeenteraad en het college van burgemeester en schepenen) werden door Vaertlinck verwerkt in een digitale databank. Wat het mogelijk maakt om de geklasseerde documenten snel terug te vinden.

Ook het heemkundearchief in de kelder van de bibliotheek kan, na afspraak, geraadpleegd worden op dinsdag van 14 tot 16 uur en op donderdag van 9 tot 12 uur.

www.vaertlinck.be - vaertlinck@telenet.be of 03-886.92.44

door Kristof Lauwers

(Nota) : Nog enkele andere publicaties over deze openstelling :

Publi-Nieuws (René Mertens)
Het Laatste Nieuws (Els Dalemans)
Gazet van Antwerpen (Jan Boey)
Radio 2 Antwerpen in haar regionale journaal
De Streekkrant

Raadpleging van de archieven in de gemeente Willebroek

Algemene regeling geldt als volgt : **(Niet tijdens de maanden juli en augustus alsook op feestdagen)**

Archief Vaertlinck : Centrum Jan Van Winghe, Capt. Trippstraat 33, 2830 Willebroek
– lokaal 28 :
2^{de} en 4^{de} zaterdag van de maand van 9.00 tot 12.00 uur of na afspraak. E-mail :
rene.pattyn@telenet.be – website : www.vaertlinck.be

Archief Gemeentelijke bibliotheek : Schoolweg 1A, 2830 Willebroek
Dinsdagnamiddag van 14.00 tot 16.00 uur – Aanvragen in de bibliotheek. Tel 03/886 55 22 of
willebroek@bibliotheek.be

Gemeentelijk Archief (Gemeentehuis), A. Van Landeghemstraat 99, 2830 Willebroek
Donderdagvoormiddag van 9.00 tot 12.00 uur, enkel na afspraak. Tel 0800 9 2830

Twee verenigingen maken gebruik van eenzelfde foto ZEKER ÉÉN VERENIGING VERGIST ZICH!

Als heemkundigen bekijken wij nogal wat boeken en tijdschriften. Foto's worden bestudeerd en grondig bekeken en vergeleken. Zo ook kwamen wij (Dirk Binon) bij het artikel : 'De sociale ontwikkeling in de papierfabriek Louis De Naeyer' in ons vorig nummer een dubbel gebruik tegen. De foto met de groep arbeiders die in dit artikel getoond werd, werd zowel door de 'Socialistische beweging in Willebroek' als door de 'Vereniging voor Heemkunde in Klein-Brabant' (1972-1973 – deel I) in hun respectievelijke publikatie gebruikt. In het vorig nummer van ons tijdschrift op blz. 12 gebruikten wij de foto die was opgenomen in het tijdschrift "1888-1988 – 100 jaar Socialistische Beweging in Willebroek. Wij vertrouwden ons op de juistheid van het laatst genoemde tijdschrift. MAAR ... de foto toonde ons geen arbeiders van De Naeyer maar wel het personeel van de "ijzer- en kopergieterij Sint-Antonius" uit Ruisbroek a/d Rupel. Onze schrijver liet zich misleiden en verstrekte alzo onjuiste informatie, daar hij zich gebaseerd had op de (zogezegde juiste inhoud) van een zeer verspreid blad (dat nogal betrouwbaar bleek) in Willebroek. Wij willen dat euvel hierna even rechtzetten.

<<< Omslag van het eerste tijdschrift

1888 - 1988
100 JAAR
SOCIALISTISCHE
BEWEGING
IN WILLEBROEK

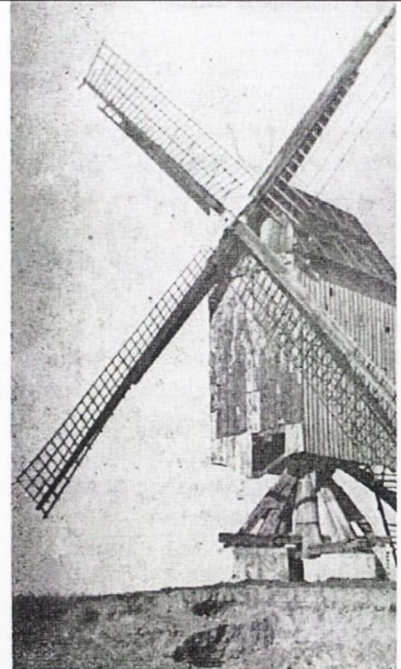
Zie ook de tekst bij de onderstaande foto.



Arbeiders papierfabriek Denaeve, anno 1895. Tweede rij bovenaan, de vijfde persoon van links is August Van Landeghem.

SP

Omslag van het **tweede** tijdschrift "Vereniging voor Heemkunde in Klein- Brabant



Vereniging voor Heemkunde in Klein-Brabant

KLEIN-BRABANT
IN
OUDER PRENTEN

1e DEEL





35. Ruisbroek — IJzer-, koper- en staalgroterij « Sint-Antonius » Werkhuizen-stoomtuigen Jozef Clement te Ruisbroek-Sauvegarde. Oppericht rond 1874 is dit bedrijf in 1951 overgegaan in « Fonderies de Sauvegarde ». Wegens verouderde structuur werd het bedrijf volledig stilgelegd in 1956.

Bekijk de tekst onderaan de foto en vergelijk deze met een vorig blad

Hier volgt een korte beschrijving van de ijzer- en kopergieterij Sint-Antonius te Ruisbroek a/d Rupel

Ruisbroek aan de Rupel van “Landbouwgemeente tot Industriegemeente”

Net zoals Willebroek was Ruisbroek a/d Rupel vóór de tweede helft van de 19de eeuw een landbouwgemeente. Landbouw was de hoofdbezigheid van de bevolking. De meestal kleine landbouwers hadden het niet al te breed terwijl de grote boeren rijkelijk hun kost verdienden. Een ander deel van de bevolking leefde arm en hadden het hard te verduren tijdens de lange wintermaanden.

Willebroek, dat in 1860 een industriegemeente was geworden met de komst van de papierfabriek L. De Naeyer en later de Cokesfabriek (Association Métallurgique pour la fabrication du Coke), de Ammoniakfabriek (L' Ammoniaque Synthétique et Dérivées de Willebroeck en later ook “den IJzeren” (Les Ateliers de Construction de Willebroeck) (In al de genoemde bedrijven was de voertaal “de Franse taal” waarmee veel gewone en arme streekarbeiders het in den begjinne zeer moeilijk hadden) om da nog niet te spreken van de steenbakkerijen in de Rupelstreek.

Met de komst van Louis CLEMENT veranderde er toen veel in deze landbouwgemeente.

Louis was eigenaar en tevens zaakvoerder van een magazijn (handelszaak) voor ijzerwaren in de Hoogstraat te Boom (bij Clementje). Deze ijzerwareenzaak werd door Charles TROCH opgericht rond 1855 en werd overgenomen door Louis CLEMENT in 1866.

Louis CLEMENT had 5 kinderen, twee dochters en drie zonen waarvan er twee zonen (Alfons en Jozef) niet toe traden tot een kloostergemeenschap zoals hun twee zusters.

Zoon Alfons werd zaakvoerder van de genoemde ijzerwarenaak te Boom terwijl Louis voor zijn andere zoon Jozef een ijzergieterij oprichtte. Deze ijzergieterij moest voldoen aan de grote vraag vanuit de industrie wegens het groot tekort aan gieterijproducten, vooral gietijzer.

Trouwens vanaf +/- 1850 had er in ons land een grote industriële ontwikkeling plaats.

Louis CLEMENT kocht gronde aan op Sauvegarde om zijn ijzergieterij op te richten (1895).

Hij kocht er ook een woonst in 1895 die hij en zijn gezin gingen bewonen. Van dit woonhuis was één der vorige bewoners de welbekende Dokter Frans DE WACHTER die vooral bekend was om zijn opzoekingen en zijn strijd tegen de toen heersende "cholera" in de meest arme bevolking van Ruisbroek a/d Rupel.

In een korte tijdspanne bevolkte een 40-tal werknemers het bedrijf dat in die tijd zeer goed werd uitgerust met modern machines zoals daar waren : met de hand bediende kranen, smelten- en droogovens, aangepaste werkbanken voor het bewerken en afwerken van de gietstukken, draaibanken, boormachines, enz. De drijfkracht werd geleverd door een stoommachine en voor de verlichting gebruikte men petroleumlampen en jaren later elektriciteit).

Gespecialiseerde werklieden werden aangetrokken om de toekomstige ijzergieters op te leiden (mouleurs). De aspirant-mouleurs werden vrij vlug volslagen en goed opgeleide vaklieden hetgeen een nog snellere groei van de firma met zich bracht.

Tot de eigen bedrijfsklanten behoorden vooral de :

- scheepswerven (Boom, Hoboken, Baasroede, enz.
- de steenbakkerijen uit de Rupelstreek
- de constructiewerkhuizen uit de omgeving

Van zodra de elektriciteit werd aangewend verdwenen de stoommachines.

Bij het overlijden van Jozef CLEMENT op 14 juli 1913 nam zijn echtgenote de zaak in handen. Bij het uitbreken van de Eerste Wereld Oorlog vluchtte de familie naar meer veilige oorden nml.Engeland waardoor de onderneming stil viel. De familie keerde vrij vlug terug (1915) naar Ruisbroek a/d Rupel.

De ijzeer- en kopergieterij werden opnieuw in werking gesteld maar dan wel op een kleinere schaal (1916), maar ... na enkele maanden moest het bedrijf opnieuw stilgelegd worden bij gebrek aan grondstoffen en transport.

Eens de oorlog achter de rug (1918) startte men opnieuw met eerst langzaam de gieterij opnieuw op te starten en stilaan slaagde men er in het peil van vóór de oorlog te bereiken.

Naast de gieterij werd een kapel (met torentje) en een sakristie gebouwd. De stichter, Louis CLEMENT (een vroom en godvruchtig man) plaatste de gebouwen onder de hoede van Sint-Antonius, vandaar de naam: "IJzergieterij Sint-Antonius.

John en Alfons, zonen van Mevr. CLEMENT namen in 1928 de zaak van hun moeder over. Het bedrijf werd vrij vlug gemoderniseerd en de uitrusting aangepast en voorzien van de nieuwste machines, waaronder : een rolbrug van 5 ton, mouleurmachines, nieuwe ventilatoren, enz.

De machinaal gefabriceerde tandwielen en tandwielkasten werden om hun degelijkheid overal bekend.

Tengevolge van de crisis van 1930 stapelden de moeilijkheden zich op.

Het bedrijf werd stilgelegd in 1939 en overgelaten aan de firma "Les Fonderies de Sauvegarde s.a." doch deze werd op haar beurt stilgelegd in 1957.

Enkele familiegegevens :

Mevrouw Louis CLEMENT + Antwerpen op 14-6-1947 (77 j.)

Alfons CLEMENT + Ruisbroek Sauvegarde 10-3-1957

Jozef CLEMENT x Celina DE NEEF (1899). Jozef + 1913. Uit dit huwelijk 2 kinderen.

Celina DE NEEF was de dochter van Jan DE NEEF x M. CEULEMANS.

Jan DE NEEF was de medestichter van de steenbakkerij "Gebr. DE NEEF te Boom

De geschiedenis van de gieterij verteld door iemand die er vele jaren gewerkt heeft.

Allen die in de gieterij CLEMENT gewerkt hebben zullen wel op een eigen manier de geschiedenis schetsen.

Zo is er het verhaal van Ward Lemmens:

"Toen ik ging werken bij Clement was ik 14 jaar oud. De anderen die er werkten waren voor het groot deel uit Ruisbroek en omliggende. Ik verdiende 50 cent per uur terwijl er heel wat bedrijvan waren die 75 cent betaalden, doch in deze zaak was ik nogal gemakkelijk en ik was blij dat ik kon werken. Na een half jaar was mijn loon 60 cent. Als bijverdienste ging ik dagelijks om 06.50 u en om 24.50 u het gas draaien bij de stoker en dit levered per week 1 Frank op. De firma Clement vergat mij echter 51 op de 52 weken te betalen. Toch had ik de moed om het tekort telkens te gaan opvragen".

Ward zijn werk bestond er in de gegoten onderdelen voor houtbewerkingsmachines en andere na te kijken en in orde te brengen. Deze warden dan geleverd aan de firma Vertongen uit Kalfort-Puurs.

In de loop der jaren die ik daar werkte heeft de firma Clement niet veel inspanningen gedaan aldus Ward, tenzij dat er in de jaren '30 een nieuwe persmachine werd aangekocht. Vele collega's arbeiders waren daar tegen want vroeger maakten ze één tandwiel per dag en nu met de nieuwe machine warden er zoveel gemaakt als anders in een gehele week. Ik werkte in de firma van 1 mei 1924 tot 1934 maar ik weet nog goed dat Bert Michiels en Alfons Wuyts gevierd warden voor hun 25 jaar dienst.

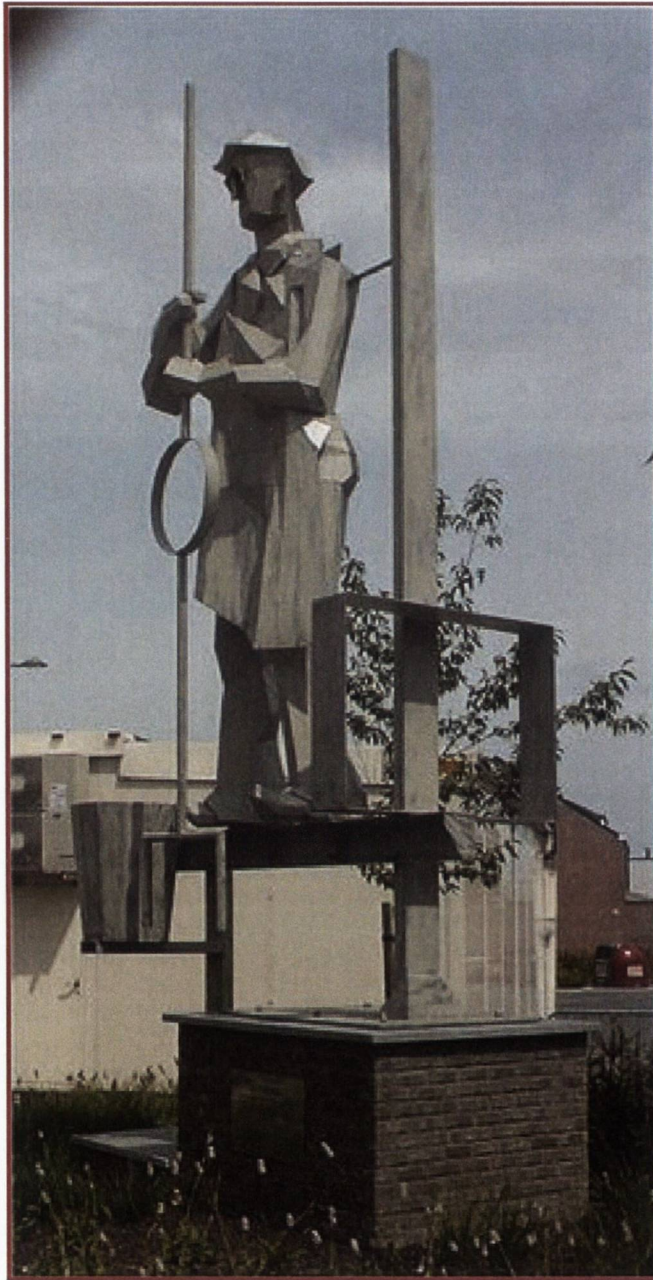
Ward is zeer verheugd dat daar op de plaats waar hij voor het eerst ging werken een prachtig monument werd opgericht. Voor hem is het een herdenking aan de firma waar hij voor een deel van zijn leven de kost verdiend heeft.

In opdracht van de Lionsclub Klein-Brabant werd er in 1975 te Ruisbroek a/d Rupel het momument "de IJzergieter" opgericht.

Het is een 3 m. hoog monument van de hand van beeldhouwer Pieter Vanneste.

Het bevindt zich op de hoek van de Kerkstraat en de Sauvegardestraat en werd gemaakt in de werkhuizen van Juul Lambrechts.

De plannen voor dit monument groeiden uit de gesprekken van toenmalig burgemeester Omer De Pauw, Leon Rochtus en Juul Lambrechts.



Dit monument “de IJzergieter” is het zoveelste in de rij van de Klein-Brabantse Scheldelandroute.

Het is vooral bedoeld als eerbetuiging aan de eerste en oudste Ruisbroekse nijverheidsinstelling.

Op dit ogenblik bloeit de metaalverwerkende nijverheid in de gemeente Ruisbroek a/d Rupel (Puurs) nog steeds zeer goed. Samen verschaffen zij op heden werk aan een 300-tal werknemers.

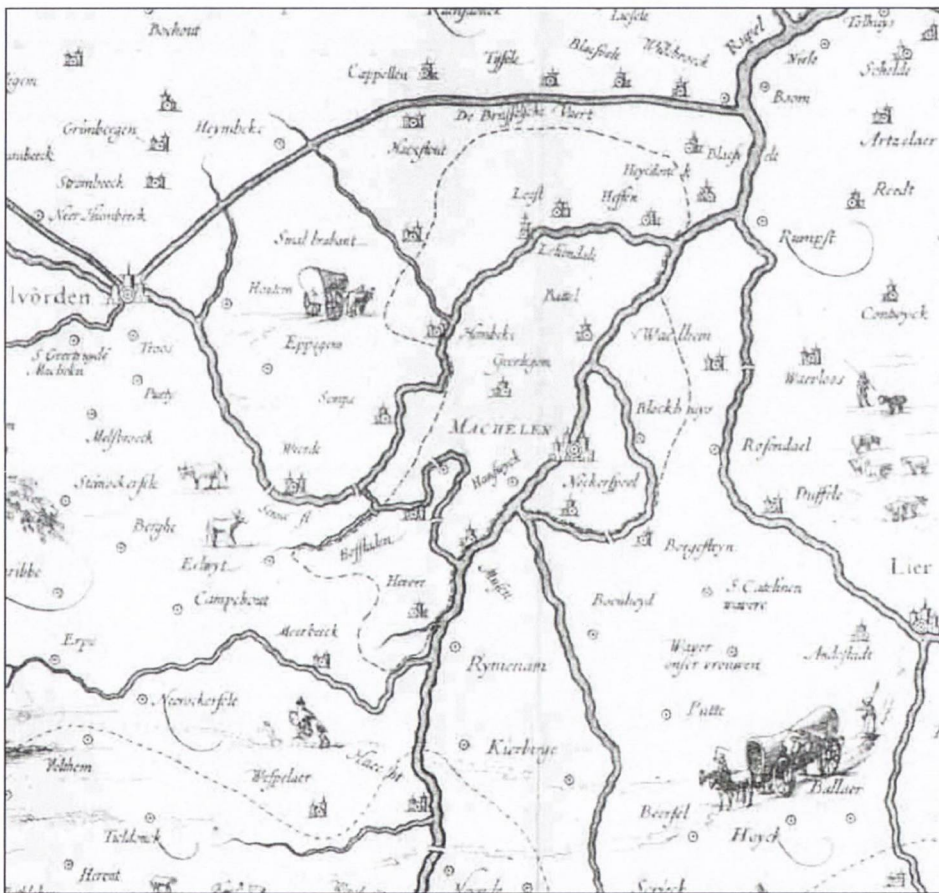
(Naar een verhandeling van Dirk Binon).

Bewerkt door G. Van Auwenis

Grensscheiding Thisselt, Blaesvelt, Heijndonck met Heerlijkheid Mechelen 1615.

De dorpen Hever, Muizen, Hombeek, Leest en Heffen behoorden met Mechelen reeds sedert 1308/1309 tot de heerlijkheid Mechelen²⁴. Deze laatste twee gemeenten scheidten de vroegere heerlijkheid met huidige Willebroek via de deelgemeenten Tisselt, Blasveld en Heindonck.

Oude kaarten van het hertogdom Brabant waar de heerlijkheid Mechelen ingesloten lag, gaven gewoonlijk slechts namen van dorpen met dikwijls onnauwkeurige localisatie. Zelfs beroemde cartografen als de gebroeders de Jode, Willem Blaeu en Nicolaes Visscher tekenden de grenzen ertussen niet of slechts zeer rudimentair.



Detail uit de kaart Mechlinia, Uitgave Germania Inferior van P. Kaerius, 1617, uit Dieter R. Duncker, Helmut Weiss, Het Hertogdom Brabant in Kaart en Prent, Lanno/ Fibula-Van Dishoek.

²⁴ Godfried Croenen, "Mechelen onder de Berthouts en de Luikse Bisschoppen" in Mechelen Historische stedenatlas van België, Gemeentekrediet, Brussel, 1997, p. 24.

Een goede beschrijving zoals opgemaakt in 1615 door notaris De Coster²⁵ brengt meer duidelijkheid over de grenzen die ons in dit artikel aanbelangen.

Op 6, 7, 13, 14 en 15 oktober 1615 verschenen voor hem jonkheer Philips Snoye, oudburgemeester en daarna tesorier van de stad Mechelen samen met heer Jacques Bernaerts oudschepen en dan gezworene van de dekenij van Mechelen. Ze hadden als opdracht 'het ondersoeken ende exclarisseren de Paellen ende Limiten der Jurisdicxie van Hombeeck, Leest ende Heffen, landen ende dorpen der Jurisdicxie der voirn. Stadt'.

Door Rombault Taels meier van de genoemde dorpen hadden ze in Hombeek een vergadering belegd. Onder andere werden volgende personen gevorderd: Charel Verbruggen 73j., Wilhem van Schoer 72j., Anthonis Vermoyen 48j., Peeter de Laet 32j. en Jan van Merchter 63j. gezworenen en 'ouders' van Heffen beneffens Claes Boixselaer ongeveer 77j. schepen van Blaasveld. "Te voetene" vanuit Hombeek hebben ze 'hun getransporteert ende (zijn) gegaen elck een respective binnen hunne voirs. Jurisdicxie oft woonplaetsen' samen met de aangestelden en de notaris om hen 'te weijzen ende te seggen de gelegentheijt alwaer de aude paellen respective staen oft eertijts moghen gestaen hebben, oft daer de Jurisdicxie hun van de anderen zijn scheidende'.

Vertrekkend vanuit Hombeek wordt de grensscheiding met de palen beschreven tussen het Mechels rechtsgebied en de aangrenzende gebieden zoals Smal Brabant en Kapelle-op-den-Bos. Wat ons interesseert is zoals hoger gezegd de scheiding tussen het Mechels grondgebied en dat van het huidig Willebroek. Dus in dezelfde richting gaan ze de grens tussen Leest en Tisselt langs en zo verder door. We geven de oorspronkelijke tekst na het verlaten van de scheiding tussen Leest en Kapellen op den Bos.

"... Commende alsoo vuijt het voirs. Bosch Lanx het Beeckken Inde Thisselstraet daer het beecxken over Loopt ende vande zelve straet commende In eenen bosch groot drij Daghwant toebehoorende de Vrouwe Inden hertshoren Paellende tzelve teghen het hofflandt toebehoorende Goemer(?) Maes Liggende onder Thisselt, ende daer neffens aende Leester zijde Leet een hoffstede metten hove groot een halff bunder, toebehoorende Anthonis Besseman Paellende achter aen tvoirs. hoplandt wesende onder thisselt ende daer neffens Leet franchois vanden Zande met een halff Dachwant bosch onder Leest, Commende alsoo voorts achter aent bosch vande kerecke van Ste. Rombauts, ende daer neffens mr. Peeter Blondel, met een stede groot een halff bunder, oijck al op de beeck gelegen, over de beeck van Thisselt leet het Clooster vande SieckeliedenBosch, ende daer neffens Leet een bosken groot drij dachwant toebehoorende de vrouw Inden Hertshoren Liggende achter teghen de voirschreven Sieckeliedenbosch Wesende thisselt Ende voir al neffens de heijde daer neffens leet eenen bosch genaempt Sieckelien bosch, daer de beeck deur Loopt zijnde het deel ter zijde weert Leest ende over de beeck Thisselt ende daer neffens eenen bosch groot daer de Beeck oijck deurloopt toebehoorende de kinderen Cornelis Matthijs sijnde Insgelijcx op de zijde vande heijde Leest ende over de beeck den zelve bosch met het ander deel thisselt, Ende naest het voirs. bosch Leet den scherpen horick Bosch toebehoorende derffgenaemen Bouxhorinx wesende onder Leest Paellende achter aen tzelve Bosch ende daer neffens leet eenen bosch die oijck onder Leest is groot drij bunderen toebehoorende als oijck daer naest leet eenen Bosch groot 3 ½ Bunderen toebehoorende mijn heer Moriencourt geheeten Kerremans bosch onder Leest, paellende achter aent goet vande Wed.e Peeter opde beeck met eenen bosch groot Seven Bunderen ende is onder Thisselts goet, Ende naest den voirschreven Moriencourts bosch Leet een Bosch Groot ontrent Seven Bunderen toebehoorende Hugo de Burger ende is onder Leest Paellende achter over de beeck teghen

Zijnde over sulckx de voirs. gesworene hunne vercleren ende depositie Opden voirschreven xiii^{en} Octobris anno voirmoempt, 1615".

Vergelijken we deze beschrijving met de Popp-kaart van Leest dan begint deze aan de Thisselt straet. Op de stafkaart Boom (23/3) van 1936 is dit de Moerstraat.

²⁵ SAM Inventaris Dl. VI 17 (I^B)

De beek die nog door of langs verschillende bossen loopt is de **Zwarte beek**. Ze vormt de scheiding tussen Tisselt en Leest en verder nog een stukje tussen Tisselt en Heffen, maar dat is voor een volgende bijdrage.

Paellen = palen die in die tijd de grenzen aanduiden

Limiten = hier in de betekenis van grenzen

Voirs. = reeds genoemde

Het Beecksken = de Zwarte beek

Leet = ligt of bevindt zich

Over de beek = het gaat steeds om de **Zwarte beek**

Wordt vervolgd

door Leon Bernaerts



WAAROM
nu niet eens
geprobeerd
met
**STANDAERT'S
PILLEN**

Zij zijn het werkzaamste en gemakkelijkste **PURGEERMIDDEL**;
zij veroorzaken geene buikpijnen en mogen bij het eten genomen worden.
Zij geven

ZUIVER EN RIJK BLOED
en dat is de
GEZONDHEID!!

Standaert's pillen genezen en voorkomen :

ZWEREN.	APPENDICITIS.	LEVERZIEKTEN.
BLOEDPUISTEN.	DARMONTSTEKING.	MOEDELООSHEID.
RHUMATISM.	BRAND.	VERZWAKKING.
MAAGZIEKTEN.	INFLUENZA.	ZIEKTEN DER MILT.
DUIZELIGHEID.	ONZUIVERHEDEN.	SCHEDEL HOOFDELIJN
BLOEDDRANG.	SLIJMEN.	PUISTJES.

Fr. 1.50 de doos van 35 pillen in alle apotheken van België.
Apotheek **H. STANDAERT**, Brugge.
Opgepast voor waardeloozen namaak!
Dankbrieven uit alle landen der wereld.

Depot te Mechelen: Apotheek Van Melekebeke, rue du Serment. 9663.

In 1906 waren blijkbaar de "Standaert's pillen" een remedie tegen alle kwalen (uit de Gazet van Mechelen)

“De Willebroekse boot”

Het ziet er maar uit dat de publicatie van het boek van Maurice Kaak ‘Vlaamse & Brabantse binnenschepen uit de 18de en 19de eeuw – Vergeten vaktaal en oude constructies’ allen, die zich op een of andere manier met de geschiedenis van Willebroek bezighouden, zal verplichten een nieuw hoofdstuk aan dat verhaal toe te voegen, met name dat over ‘de Willebroekse boot’.

Als stichter van de modelbouwklas bij het Scheepvaartmuseum van Baasrode stootte de auteur tijdens zijn zoektocht naar materiaal voor zijn boek op de oudste documenten van de Baasroodse scheepswerf P. F. Van Damme, waarin reeds de naam Willebroekse boot voorkomt. Het betreft hier een nota van 1834, gevolgd door een paar bestekken van latere datum. Het probleem is echter dat uit de verschillende verwijzingen geen eenvormig, klaar en duidelijk beeld van die Willebroekse boot tevoorschijn komt, zodat hier beslist nog werk voor toekomstige onderzoekers weggelegd is.

Het is inderdaad zo dat in het document van 1834 sprake is van een boot met een lengte over de stevens van slechts 8,56 m en een breedte op de berghouten van 2,48 m. Een document van 28 augustus 1836 spreekt dan weer van de bouw van een Willebroekse boot met een lengte van 10,21 m bij een breedte van 3,03 m. Volgens de auteur van dit nieuwe boek over oude constructies “vallen beide met deze maten inderdaad binnen de categorie van de boten”. Maar een drietal bestekken en twee opmetingen uit de jaren 1860 tonen heel andere maten. In het eerste bestek van 1861 zijn de hoofdmaten gegroeid tot 11,60 m x 3,59 m en de twee andere, respectievelijk van 1863 en 1865, gaan nog een stapje verder en vergroten tot 12,14 m x 3,86, “een evolutie, die zich in de binnenvaart telkens herhaalt”, aldus de auteur.

Aan de hand van de maten in het bestek van een ‘Willebroekse keetboot’ zoals die door Felix Pauwels uit Weert in 1865 op de werf van Van Damme besteld werd heeft Maurice Kaak een tekening van dat vaartuig gemaakt, die een belangrijk aandachtsmoment in de inkomhal van het Baasroodse scheepvaartmuseum vormt. Bij die bestelling van Felix Pauwels gaat het inderdaad om een boot die niet alleen is uitgerust met een paviljoen maar die zowaar voorzien is van een ‘keeten’ en deze uitbouw, zeker op een kleine boot, is een rasecht statussymbool, wat trouwens heel duidelijk tot uiting komt in de prijs. Een gewone Willebroekse boot met stuurbak kost in 1861 > 1.659 frank terwijl Felix Pauwels voor zijn keetboot, die slechts iets meer dan een halve meter langer is 2.650 frank moet neertellen.

Die wijst er vervolgens op dat “door de onvolledigheid van het archief het tussen 1836 en 1861 en na 1865 rond de Willebroekse boot stil blijft”. Wat Maurice Kaak ertoe aanzet voorop te stellen dat “het verkeerd zou zijn daaruit te besluiten dat de bouw van deze kleine scheepjes op de werf van Van Damme onderbroken is geweest. Gezien zijn herkomst zullen bovendien de werven rond Willebroek, zoals Boom en Niel, zonder enige twijfel het leeuwenaandeel van de bestellingen in de wacht hebben gesleept, zodat het niet onverantwoord is te veronderstellen, dat er ooit een belangrijke vloot heeft bestaan”.

Wij kunnen ons niet van de indruk ontdoen dat het hier om vrij voorbarige conclusies gaat al was het alleen maar omwille van enerzijds het feit dat het ons erg onwaarschijnlijk lijkt dat bij het bestaan van een grotere vloot Willebroekse boten daar nooit iemand enig woord over zou geschreven hebben terwijl anderzijds niet ontkend kan worden dat er tot op heden bitter weinig wetenschappelijk-historisch onderzoek gedaan is naar de scheepswerven langs de Rupel. Maar voor zover wij weten wordt uit alle tot op heden geschreven bijdragen met geen woord over de Willebroekse boot gerept. Maar natuurlijk zien we in dat alles een reden temeer om de zoektocht naar de geschiedenis van die **Willebroekse boot** des te intenser voort te zetten. (*Yvan Verbraeck*)

Maurice Kaak – ‘Vlaamse & Brabantse binnenschepen uit de 18de en 19de eeuw’, uitgegeven door het Provinciebestuur Oost-Vlaanderen (te bestellen via hilde.de.mulder@oost-vlaanderen.be)

HOE KON MEN IN 1914 DE VLIEGTUIGEN HERKENNEN?

Informatie vanwege de legeroverheid.

VERSTERKTE LIGGING VAN ANTWERPEN
4^e Secteur
Generaal Kwartier

Puers, 5 augustus 1914

SIGNALEMENT VAN BELGISCHE, DUITSCHE EN FRANSCH VLIEGMACHIENEN

I. – BELGISCHE VLIEGMACHIENEN :

Het zyn in meerderheid tweedekkers Henri Farman, er bestaan ook eendekkers DEPERDUSSIN, MORANE, SAULNIER en BLERIOT.

Al de Belgische tweedekkers hebben de motor en de schroef aan den achterkant.

II. – DUITSCH VLIEGMACHIENEN:

Al de Duitse tweedekkers hebben den moteur en de schroef langs voor.

De Duitse vliegmaschinen hebben eene waterpas zwarte streep op de vleugels.

III. – FRANSCH VLIEGMACHIENEN :

De Fransche vliegtoestellen hebben 2 driekleurige schyven op het onderplan.

IV. - * Er valt aan te merken dat volgens de overeenkomst van Genova (Genève) al de vliegtoestellen in oorlogstyd de nationale vlag moeten dragen.

In naam des Konings
Het Opperhoofd van de Staf van het Leger
(g) de SELLIERS

Nota : Van de Duitse en de Franse vliegtuigen werden geen types aangegeven zoals dit wel het geval was voor de Belgische toestellen. Wellicht wist men niets over de juiste vlieguitrusting van de andere legers.

(Gemeentelijk Archief Willebroek)

Gary Mantiens

Inhoudstafel : juli – augustus – september 2011

Voorwoord	blz.	1
Een korte reis naar Klein-Brabant (door Eric Van Winghe)		2
Oorlogsslachtoffers 1914-1918 (door Louis Callaert).....		7
Het Louyis De Naeyerplein en zijn straatnamen (door Gary Mantiërs).....		9
De Sociale Ontwikkeling in de Papierfabriek De Naeyer (vervolg) (Jean Merckx)		11
Wat is “Genealogie ?”		15
Het kasteel van Boom (door Christiane Apers).....		16
Vaertlinck-documentatiecentrum in gebruik genomen (door Kevin Polfliet).....		24
Een echte schat voor stamboomonderzoek (Uit Het Nieuwsblad – door Kristof Lauwers)		25
Twee verenigingen maken gebruik van eenzelfde foto (door G. Van Auwenis)		27
Grensscheiding Thisselt, Blaesvelt, Heijndonck met Heerlijkheid Mechelen 1615 (door Leon Bernaerts)		33
De Willebroekse boot (door Maurice Kaak)		36
Hoe kon men in 1914 de vliegtuigen herkennen ? (door Gary Mantiërs)		37



Werkten mee aan dit nummer :

Christiane Apers - Leon Bernaerts – Louis Callaert – Maurice Kaak – Kristof Lauwers - Gary Mantiërs – Jean Merckx - Kevin Polfliet - Gust Van Auwenis en Eric Van Winghe.

Samenstelling en lay-out : Gust Van Auwenis en Eric Van Winghe.

Alle rechten voorbehouden. Het overnemen van teksten kan slechts gebeuren na schriftelijke toelating van de auteur en mits vermelding van het tijdschrift, jaargang en nummer.

Elk auteur is individueel verantwoordelijk voor de inhoud van zijn of haar artikel.



Geplande activiteiten:

Zaterdag, 15 oktober 2011 : Vaertlinck Quiz, 15 oktober 2011 in de gemeentelijke feestzaal te Willebroek. Nadere informatie volgt.

Zaterdag, 10 december 2011 gaat onze jaarlijkse “**genealogische en heemkundige**” dag door te Tiselt (Parochiecentrum) en Willebroek (Lokaal Vaertlinck). Deuren open van 10.00 tot 17.00 u. Talrijke registers zullen ter plaatse kunnen geraadpleegd worden. Meerdere standen met genealogische programm’s zullen gedemonstreerd worden. Talrijke boeken over stamboomkunde, heemkunde, enz.. worden er te koop aangeboden. Ruime parking beschikbaar. Inkom € 2.00 – dranken aan democratische prijzen.



Aandacht! Bezoek regelmatig onze website om op de hoogte te blijven van onze laatste nieuwsjes en geplande activiteiten : www.vaertlinck.be

CAFE - TAVERNE "CASINO"

Bij Chris

Oud Sasplein 3, 2830 Willebroek
(aan de brug)
Tel 03/886 68 70 - dinsdag gesloten

- VERZORGDE SNACKS
- BRUSSELSE WAFELS
- PANNEKOEKEN
- DIVERSE BROODJES
- MILCKSHAKES
- IJSCOUPES
- VERSE FRUITSAPPEN

Anno 1905



ZAKENKANTOOR NV VAN TRICHT

L. DE NAEYERPLEIN 16
2830 WILLEBROEK

Tel. 03-886 87 33 - 03-886 94 62

Fax 03-886 20 91

E-mail : yvette.vandemaecle.15515@axa-bank.be

Alle wekdagen geopend van 9 - 12 uur en van 14 - 18 uur
Dinsdag- en zaterdagvoormiddag enkel na afspraak

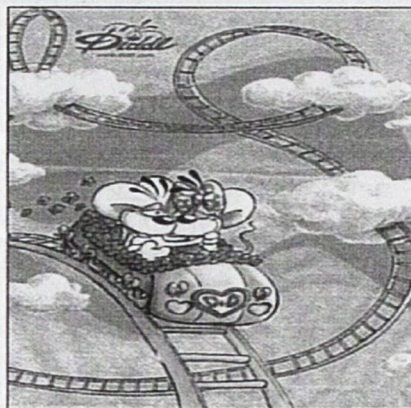
VOOR AL UW BELEGGINGEN, BANKVERRICHTINGEN,
VERZEKERINGEN EN KREDIETEN

Het kantoor met de betere service !

BOEKSKE

Voor al uw tijdschriften en kranten!
Aan huis besteld!

Eksklusief verdeler van :
DIDDL, TOPMODEL,
DARK DUDES, ROSALIE UND TRUFFEL



Voor al uw inkt en toonercardridges tot 50 % goedkoper
Overwinningstraat 76 - Willebroek
Tel: 03.886.73.84



SINONQUEL BVBA
TEN BERGSTRAAT 2
2830 WILLEBROEK

WWW.SINONQUEL.BE

TEL : +32 (0)3 886 66 85
FAX : +32 (0)3 886 61 54
BTW: BE 0464.707.303
garage.sinonquel@telenet.be



Bank

DEXIA BANK Nieuwstraat
2830 Willebroek
03/860.72.90

Jan maes

watches & jewellery

**L.De Naeyerplein 31
2830 Willebroek
03/886 86 26**

**Bruul 85
2800 Mechelen**

Meubelen

“Toonzalen: Brielen 5
2830 Willebroek-Tisselt

Jozef VAN DEN BERGH NV

“ Tel 03/886.66.03

Keukens *MICKO*

“ Donderdag gesloten

KEUKENCENTER

MASURE

Totaalinrichting van vloer tot plafond

- keukens in alle stijlen
- van luxe modellen tot de budget-keukens
- ook badmeubelen en schuifdeuren
- wij tekenen uw eigen droomkeuken

Kleine Amer 15
2870 Puurs-Kalfort

Tel. 03 889 22 48 * fax 03 899 15 26

Open: ma-vr van 10-18.30 uur
zaterdag 10-17 uur
zondag gesloten



WOONDECORATIE

PEPERMANS

Herman Vosstraat 46
2830 Willebroek

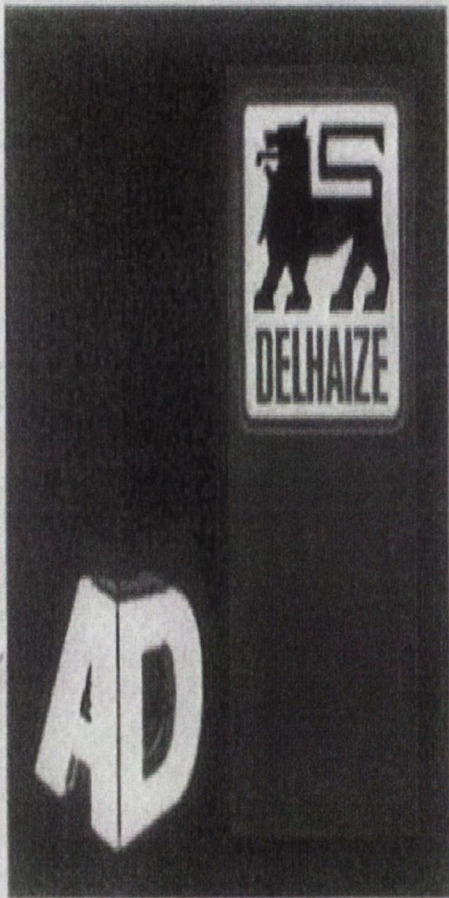
Tel. 03 / 886 68 23
Fax 03 / 866 15 00

www.decoratiepepermans.be

- Vast tapijt
- Tapijten
- Vouwdeuren
- Textiel

- Vloerbekleding
- Gordijnen
- Zonwering
- Onderhoud

- Laminaat
- Overgordijnen
- Behangpapier
- Verven-Mengmachine



WILBROEK

TEL. 03/886.41.30

Groep Kerremans

Zakenkantoor Kerremans & C°

VERZEKERINGEN
BANK



OVERWINNINGSSTRAAT 87
2830 WILBROEK
TEL: 03/886.43.39
FAX: 03/886.57.02

info@groepkerremans.be
www.groepkerremans.be

CBFA: 040356A-eB

Vastgoed Kerremans

VERKOOP
VERHUUR
BEHEER

OVERWINNINGSSTRAAT 87
2830 WILBROEK
TEL: 03/886.43.39
FAX: 03/886.57.02

info@groepkerremans.be
www.groepkerremans.be

BIV KERREMANS STEVE: 503785

PHILIPPE
BROOD – BANKET
Kerkstraat 26
WILLEBROEK
Tel. 03/886 65 09



THE BEST HARDWARE STORE IN BELGIUM

Computers - Laptops - Software - Herstellingen alle merken

Dendermondsesteenweg 151
2830 Willebroek
Tel : 03/866.48.44
Fax : 03/866.48.45
www.boozt.be

Openingsuren :

dinsdag tem zaterdag : 10hr - 18hr
gesloten op maandag-zondag-feestdagen
info@boozt.be



herstellingen alle merken

Brandstraat 31
2830 Willebroek

btw 634 353 769

tel. 03/886 78 49
fax 03/886 04 58

Rijwielen – Naaimachines

Firma CLAESSENS

Mechelsesteenweg 8

(aan de brug)

2830 WILLEBROEK

Tel. : 03/886 62 70 – 03/886 38 51

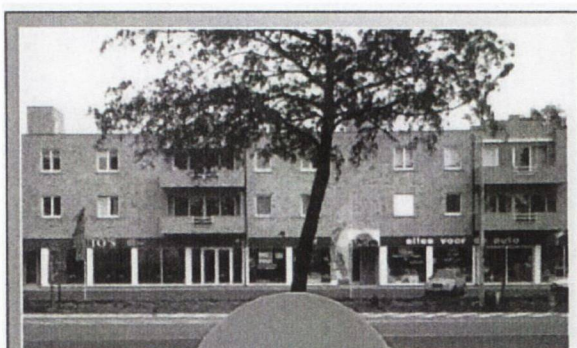
Restaurant "BEUKENHOF"

Antwerpsestraat 300

2850 BOOM

Tel.: 03/888.65.68

Fax.: 03/844.74.39



APC 

AUTO PARTS CENTER BVBA
ALLE AUTO-ONDERDELEN

- Groot- en kleinhandel
- Car-hifi - GSM's - carkits - navigatiesystemen
- Alarmen - blinderen autoruiten
- Wisselstukken en onderdelen: remmen, filters, uitlaten, schokdempers, ...
- Allesdragers: skiboxen, sneeuwkettingen, ...
- Accessoires: uitbouwkits, verlagingskits, spoilers, sportluchtfilters, ...

Hemiksem

Heuvelstraat 146
2820 Hemiksem
03/877.30.33
hemiksem@apc.skynet.be

Kontich

Mechelissesteenweg 2978
3550 Kontich
03/458.76.83
kontich@apc.skynet.be

Willebroek

Dendermondssteenweg 212
2830 Willebroek
03/885.35.00
willebroek@apc.skynet.be

POUSSE
CAFE WILLEBROEK

't Poussecafé

Torenstraat 6 - 2830 Willebroek

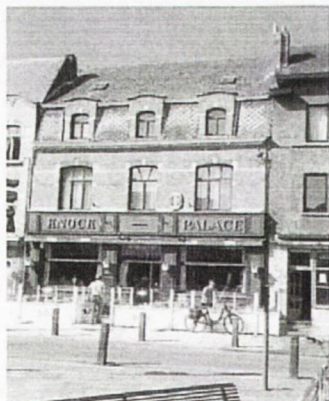
☎ 03 / 866 05 36

Open vanaf 11.00 uur

Keuken doorlopend vanaf 11.00 uur

Maandag gesloten

CAFE KNOCK-PALACE



bij Patrick

Nieuwe uitbater

August Van Landeghemplein 8

2830 Willebroek

Tel. 03/886 78 39

Donderdag gesloten

Vergaderzaal beschikbaar

Verzorgde bediening

WIE HEEFT HET VOOR U IN WILLEBROEK?

Bij KBC Bank & Verzekering staat een cliëntvriendelijke, professionele en vooruitstrevende dienstverlening hoog in het vaandel. Meer dan 18 000 KBC-medewerkers staan hier garant voor. En daartoe behoren ook de medewerkers van het KBC-verzekeringskantoor en het KBC-bankkantoor in uw buurt.

KBC Bank & Verzekering
Dendermondsestwg. 17,
2830 Willebroek
tel. 03 860 75 30

KBC Verzekeringen
Spiessens & Wuyts BVBA
A. Van Landeghemplein 1,
2830 Willebroek
tel. 03 866 17 38
fax 03 866 21 45

CEW 25 754



We hebben het voor u.

**COPY PRINT SCAN
PLANAFDRUK POSTERS**

Print Factory

www.deprintfactory.be
print@deprintfactory.be

**T
E
L

0
3

8
6
6

2
5

2
5**

**DIGITALISEREN VAN
DOCUMENTEN EN
MICROFILMS**

microfilm techniek
Total document service

www.microfilmtechnik.be
info@microfilmtechnik.be

Dendermondsesteenweg 151/4 - 2830 Willebroek

www.freestyle.be

SELEXION CLIX®

FOTO

VIDEO

GSM

PC

GPS

**POSTER
PRINTING**

**PAS
FOTO**

COPY

BORNEM

KAPELLE o/d BOS

LONDERZEEL

WILLEBROEK

INFOLIJN 03/860 70 80